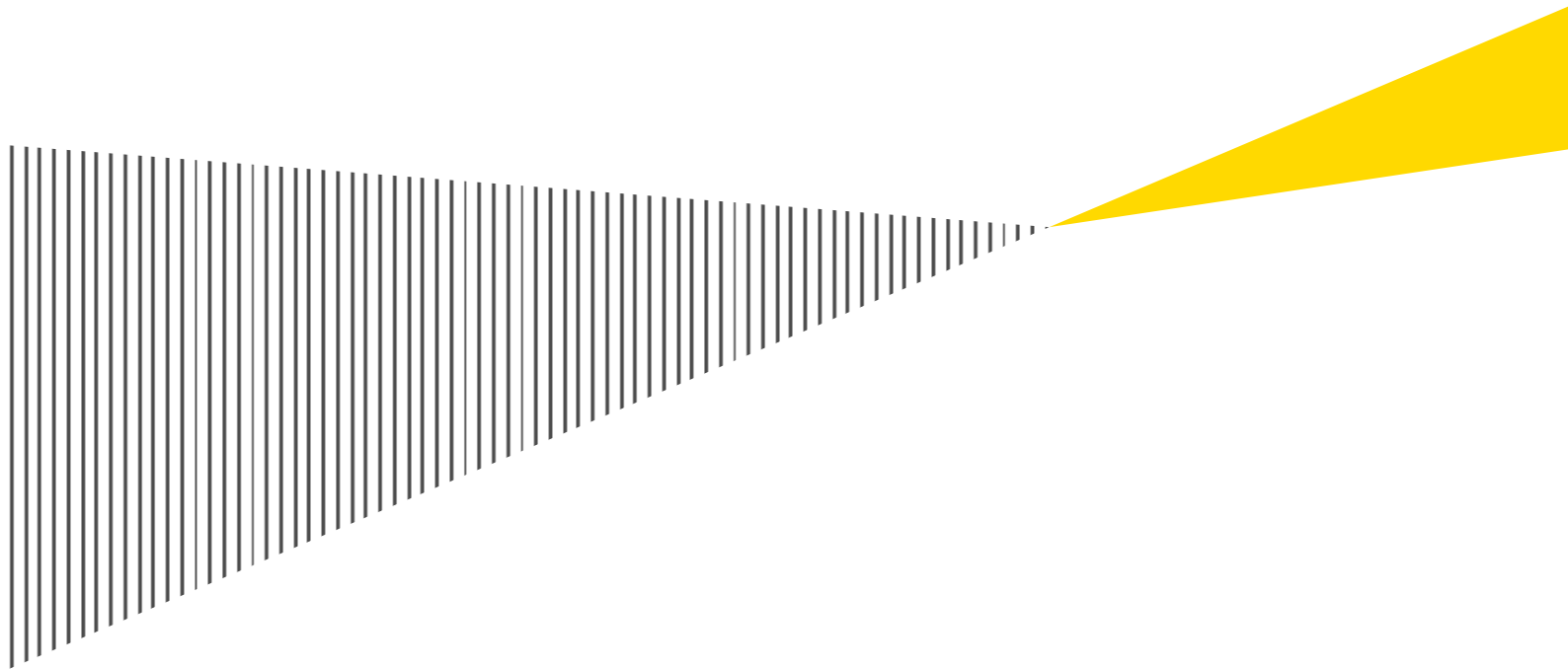

Upplands Väsby kommun

Grundläggande granskning av styrelser och nämnder 2021

Innehåll

1. Inledning	3
2. Kommunstyrelsen	5
2.1. Genomförd granskning	5
2.2. Mål och uppdrag	5
2.3. Fördjupade granskningar	7
2.4. Uppföljning av uppdrag och måluppfyllelse	12
2.5. God ekonomisk hushållning	13
2.6. Intern kontroll	14
2.7. Rekommendationer	14
2.8. Sammanfattande bedömning kommunstyrelsen	16
2.9. Teknik- och fastighetsutskottet	16
3. Utbildningsnämnden	21
3.1. Genomförd granskning	21
3.2. Fördjupad granskning av kompetensförsörjning	21
3.3. Mål och uppdrag	21
3.4. Uppföljning	23
3.5. Intern kontroll	26
3.6. Rekommendationer	27
3.7. Sammanfattande bedömning utbildningsnämnden	27
4. Kultur- och fritidsnämnden	29
4.1. Genomförd granskning	29
4.2. Mål och uppdrag	29
4.3. Uppföljning	30
4.4. Intern kontroll	31
4.5. Rekommendationer	32
4.6. Sammanfattande bedömning kultur- och fritidsnämnden	32
5. Omsorgsnämnden	33
5.1. Genomförd granskning	33
5.2. Fördjupad granskning av kompetensförsörjning	33
5.3. Mål och uppdrag	33
5.4. Uppföljning	34
5.5. Intern kontroll	37
5.6. Rekommendationer	37
5.7. Sammanfattande bedömning omsorgsnämnden	37
6. Socialnämnden	39
6.1. Genomförd granskning	39
6.2. Fördjupade granskningar	39
6.3. Mål och uppdrag	40

6.4.	Uppföljning	41
6.5.	Intern kontroll	43
6.6.	Rekommendationer	43
6.7.	Sammanfattande bedömning socialnämnden	43
7.	Familjerättsnämnden	45
7.1.	Genomförd granskning	45
7.2.	Mål och uppdrag	45
7.3.	Uppföljning	45
7.4.	Intern kontroll	47
7.5.	Rekommendationer	47
7.6.	Sammanfattande bedömning nämnden för familjerätt	47
8.	Bygg och miljönämnden	48
8.1.	Genomförd granskning	48
8.2.	Fördjupad granskning av kompetensförsörjning	48
8.3.	Mål och uppdrag	48
8.4.	Uppföljning	48
8.5.	Intern kontroll	50
8.6.	Rekommendationer	50
8.7.	Sammanfattande bedömning miljönämnden	51

1. Inledning

Enligt kommunallagen framgår följande beträffande revisorernas uppdrag: "Revisorerna granskar årligen i den omfattning som följer av god revisions sed all verksamhet som bedrivs inom nämndernas verksamhetsområden. Revisorerna prövar om verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt, om räkenskaperna är rättvisande och om den interna kontrollen som görs inom nämnderna är tillräcklig."

Den *årliga granskningen* bygger på en kombination av olika metoder och tillvägagångssätt för att granska verksamheten i syfte att bedöma om styrelser och nämnder har en tillfredsställande styrning och intern kontroll.

Granskningen genomförs bl.a. genom att fortlöpande ta del av relevanta skriftliga dokument t.ex. mål- och styrdokument, protokoll och övriga handlingar samt genom möten med nämnder/verksamheter i samband med revisions sammanträden eller verksamhetsbesök. Vidare granskas nämndernas interna kontroll, delårsbokslut och årsredovisning. Denna granskning benämns *grundläggande granskning*. De revisionsbevis som samlas in i den grundläggande granskningen utgör stommen i revisorernas ansvarsprövning.

Utöver ovanstående grundläggande granskning genomförs *fördjupade granskningar* utifrån revisorernas risk- och väsentlighetsbedömningar samt erfarenheter från den grundläggande granskningen. Syftet med dessa granskningar är att samla tillräckliga revisionsbevis i ansvarsprövningen inom väsentliga riskområden.

I 2021 års revisionsplan har revisorerna i Upplands Väsby kommun beslutat och genomfört följande fördjupade granskningar:

- ▶ Lokalförsörjningsprocessen
- ▶ Arbetet mot våld i nära relationer
- ▶ Kommunens hantering och nyttjande av statsbidrag och EU-bidrag
- ▶ Korruptionsförebyggande arbetet (kommunen och AB Väsbyhem)
- ▶ Kommunens hållbarhetsarbete och Agenda 2030
- ▶ Strategisk kompetensförsörjning
- ▶ Granskning av delårsbokslutet per 31 augusti
- ▶ Intern kontroll finansiell rapportering
- ▶ Grundläggande granskning av styrelse och nämnder
- ▶ Granskning av årsbokslutet och årsredovisningen per 31 december
- ▶ Uppföljning av granskningar från 2019

De fördjupade granskningarna har översänts till berörda styrelser och nämnder med begäran om kommentarer och i vissa fall åtgärdsplaner. Granskningarna finns publicerade på kommunrevisionens hemsida.

I denna rapport (rapport nr 10/2021 Grundläggande granskning) sammanfattas resultat och slutsatser av revisionens *grundläggande granskning* under år 2021.

Inom ramen för 2021 års granskning har revisionen genomfört möten med Kommunstyrelsen, Bygg- och miljönämnden, Socialnämnden, Omsorgsnämnden samt Utbildningsnämnden.

Vid de intervjuer som genomförts med styrelser/nämnder har strukturerade frågeformulär använts. Dokumentationen av intervjuerna har skett i form av minnesanteckningar från mötena. Frågeformulären har omfattat områdena mål, uppdrag och direktiv, intern kontroll, ekonomi/resursplanering, samt specifika frågor riktade till respektive styrelse/nämnd. I samtliga fall har styrelse/nämnder lämnat skriftliga svar innan mötena.

Vid genomgång av styrelsers och nämnders protokoll har revisorerna använt sig av checklistor för att dokumentera väsentliga revisionsfrågor. Av checklistorna framgår bl a revisionens väsentlighets- och riskbedömning per nämnd, uppdrag och mål från fullmäktige. I samband med genomgången av protokoll har ett antal specifika frågor ställts till nämnderna. Dessa har besvarats skriftligt.

Revisionen har också inbjudit tjänstemän till mötena för att följa upp enskilda frågor.

Rapporten är skriven med utgångspunkt från att läsaren har tillgång till kommunens budget, årsredovisning och nämndernas verksamhetsplaner och verksamhetsberättelser.

2. Kommunstyrelsen

2.1. Genomförd granskning

Revisionen har granskat kommunstyrelsens verksamhet bl a genom:

- ▶ Möte med kommunstyrelsens presidium och förvaltningsledning den 24 februari 2021 och den 22 februari 2022.
- ▶ Läsning av protokoll med underliggande handlingar
- ▶ Granskning av delårsrapport
- ▶ Granskning av verksamhetsberättelser och årsredovisning

Vidare har följande fördjupade granskningar rapporterats till kommunstyrelsen:

- ▶ Lokalförsörjningsprocessen
- ▶ Kommunens hantering och nyttjande av statsbidrag och EU-bidrag
- ▶ Korruptionsförebyggande arbetet (kommunen och AB Väsbyhem)
- ▶ Kommunens hållbarhetsarbete och Agenda 2030
- ▶ Strategisk kompetensförsörjning
- ▶ Granskning av delårsbokslutet per 31 augusti
- ▶ Intern kontroll finansiell rapportering
- ▶ Grundläggande granskning av styrelse och nämnder
- ▶ Granskning av årsbokslutet och årsredovisningen per 31 december
- ▶ Uppföljning av granskningar från 2019

2.2. Mål och uppdrag

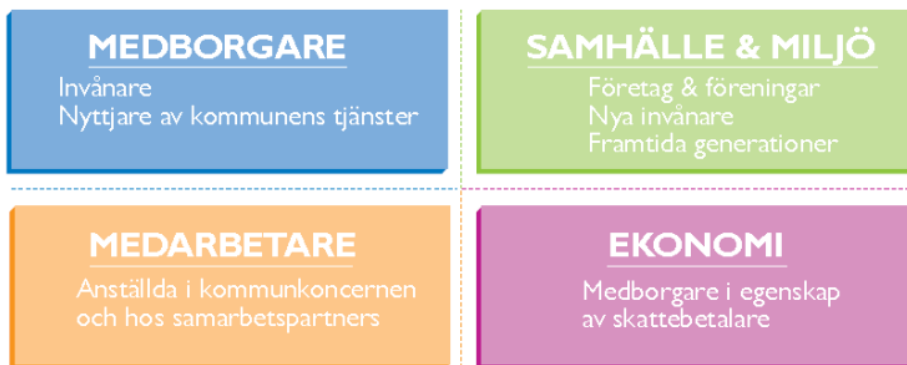
Kommunstyrelsen är kommunens ledande politiska förvaltningsorgan och har rollen att samordna och följa upp kommunens verksamheter och ekonomi. Kommunstyrelsens ansvar och roll är att vara systemledare i den kommunala organisationen och huvudansvarig för samhällsutvecklingsprocessen. Kommunstyrelsen är arbetsgivare för all personal och tillika räddningsnämnd.

Kommunfullmäktige beslutade i flerårsplan med budget 2021–2023 om mål och uppdrag för kommunens styrelser och nämnder. I Upplands Väsby's budget för 2021 beskrivs ledningsmodellen enligt följande:

I budgeten framgår mål och uppdrag till kommunstyrelse och nämnder på olika nivåer.

Kommunfullmäktiges övergripande mål utgår från de fyra styrperspektiven enligt nedan. De övergripande målen ska utgöra utgångspunkt för respektive styrelse/nämnds verksamhetsplaner och ska också följas upp inom ramen för ledningssystemet.

Kommunfullmäktige fastställer sex övergripande målområden för kommunen som helhet; ett inom perspektivet ekonomi, två inom medborgare, två inom samhälle och miljö samt ett inom medarbetare.

Inom varje område kan det finnas nämndspecifika uppdrag som är obligatoriska för nämnderna att svara upp mot i sina verksamhetsplaner. Det finns också ambitioner inom ramen för grunduppdragen vilka nämnderna kan välja att hantera genom mål och handlingsplaner i sina verksamhetsplaner.

Ett antal nyckeltal och styrdokument har också fastställts i det ekonomiska perspektivet inom ramen för fullmäktiges mål om god ekonomisk hushållning.

Kommunstyrelsen har arbetat med ca 20 nämnduppdrag under 2021. De flesta ska vara genomförda under 2021 medan andra ska vara klara under 2022. Utöver detta riktas drygt

30 uppdrag som ska genomföras och som benämns "prioriterad verksamhet inom nämndens ansvarsområde".

Sammantaget är de uppdrag och prioriterade verksamheter som riktas mot kommunstyrelsen omfattande. Flera prioriterade verksamheter är också väldigt breda i sin beskrivning, t ex "ökad digitalisering", "minska psykisk ohälsa bland unga" och "arbeta preventivt och främjande med folkhälsan i kommunen". Andra uppdrag är tydligare till sin karaktär. Detta innebär att möjligheterna till konkret uppföljning och åiterrapportering till kommunfullmäktige är olika för olika uppdrag och prioriterade verksamheter. Därmed blir också möjligheterna att bedöma och utvärdera kommunstyrelsens arbete svår för vissa uppdrag och prioriterade verksamheter i de fall där förväntningarna inte är tydliggjorda i budget.

2.3. Fördjupade granskningar

2.3.1. Fördjupad granskning av kommunens hantering och nyttjande av statsbidrag och EU-bidrag (rapport nr 3/2021)

Under 2021 har EY på uppdrag av revisorerna genomfört en fördjupad granskning av Kommunens hantering och nyttjande av statsbidrag och EU-bidrag.

Sammantaget är bedömningen att det saknas en övergripande styrning av statsbidrag. Det finns inga beslutade övergripande riktlinjer och dokumenterade rutiner för hanteringen av statsbidrag. Kommunen har en decentraliserad modell för bevakning, sökning och redovisning av bidrag. Vi konstaterar dock att det praktiska arbetet med hanteringen av bidrag som genomförs i kontoren i allt väsentligt fungerar väl. Vi har inte kunnat verifiera i vilken utsträckning EU-bidrag nyttjas i kommunen.

Kontoren har i vissa fall dokumenterade rutiner för hanteringen av statsbidrag. Av granskningen framgår att nämnderna arbetar med statsbidrag på olika sätt. Samtliga kontor har sökt bidrag, men vem som söker bidrag skiljer sig liksom i vilken omfattning bidrag söks. De personer som hanterar statsbidrag har detta som en av flera arbetsuppgifter och ansvarar för hela processen, från ansökan till uppföljning. Vi bedömer att de rutiner rörande statsbidrag som används i verksamheterna bör dokumenteras i syfte att säkerställa en ändamålsenlig intern kontroll över tid och minska personberoendet. Bidrag följs främst upp genom åiterrapporteringen till bidragsmyndigheten och i vissa fall kring större bidrag har åiterrapportering gjorts till nämnd. Hur utförlig redovisningen till bidragsmyndigheten är beror till stor del på kraven.

Vi har tagit del av en sammanställning av riktade statsbidrag som hanteras inom kommunen från 2020. Det uppges dock inte finnas en löpande central uppföljning av vilka bidrag som söks. Vi noterar därtill att det till viss del saknas en kommunövergripande överblick av vilka bidrag kommunen hanterat. I nämndernas och styrelsens verksamhetsberättelser redovisas inte intäkterna från erhållna statsbidrag per bidrag och det finns ingen komplett sammanställning över vilka bidrag som styrelsen eller nämnderna erhållit under året.

Med utgångspunkt i granskningen rekommenderar vi att kommunstyrelsen:

- ▶ Förtydligar den befintliga styrstrukturen (strategisk styrning) avseende de riktade statsbidragen samt hanteringen av EU-bidrag.
- ▶ Överväg en årlig kommunövergripande sammanställning av erhållna bidragsmedel, med syfte att ge bättre förutsättningar för uppföljning och analys.
- ▶ dokumenterar rutiner för ansökan respektive rekvisitering av bidrag i syfte att säkerställa att rutinerna upprätthålls och minska personberoendet.

För ytterligare information se separat granskningsrapport nr 3/2021.

2.3.2. Fördjupad granskning av det korruptionsförebyggande arbetet

Under 2021 har EY på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna granskat kommunens korruptionsförebyggande arbete.

Vår sammantagna bedömning är att kommunens interna kontroll för att motverka, upptäcka och förhindra mutbrott och därtill kopplade oegentligheter delvis är ändamålsenlig. Styrelsen och övriga nämnder har etablerade rutiner för genomförande av årliga riskanalyser, upprättande av internkontrollplaner samt återrapportering av utförda kontrollaktiviteter. På senare tid har centralt beslutade åtgärder vidtagits för att stärka kontrollerna inom områden där upprepade avvikelser noterats. Inom riskutsatta delar av verksamheterna finns i regel etablerade, om än ej dokumenterade, kontrollrutiner syftande till att förebygga oegentligheter inbyggda i det dagliga arbetet. Vidare är det positivt att det inom kommunen finns en upprättad visselblåsarfunktion. I kommunen finns också ändamålsenliga rutiner för dokumentation och uppföljning av den interna kontrollen.

I frånvaron av riktlinjer för riskanalys råder en osäkerhet inom delar av förvaltningen kring hur riskanalyserna ska utföras. Detta medför bland annat skilda tolkningar av hur risker ska identifieras. Styrningsmässigt finns även brister avseende kommunens korruptionsrelaterade regelverk. Den av kommunstyrelsen utfärdade policyn mot mutor har passerat sin angivna giltighetstid med flera år, är svårtillgänglig för medarbetare och uppfattas inom delar av organisationen som icke gällande. Kommunen saknar också tydliga riktlinjer kring jäv.

En ytterligare styrningsrelaterad iakttagelse är att kommunens ledningssystem, som inbegriper kommunövergripande principer för den interna kontrollen, inte är fastställt av fullmäktige. Enligt vår bedömning är den grundläggande regleringen av den interna kontrollen en fråga av principiell beskaffenhet och ska därmed behandlas och beslutas av fullmäktige.

Vidare finns behov av att förstärka och systematisera kommunens utbildningsinsatser. Vår bedömning är att styrelse och nämnder bör säkerställa att personal inom riskutsatta områden genomgår utbildning rörande mutbrott och andra oegentligheter. Likaså bör utbildningsinsatser inom upphandling och LOU tillhandahållas för fler medarbetare med beställarbehörighet.

Avslutningsvis noterar vi att det inom kommunen inte bedrivs något gemensamt värdegrundsarbete, vilket ofta framhålls som en central del av organisationers korruptionsförebyggande arbete. Att ett projekt syftande till att utveckla en värdegrund inletts är positivt, och vi uppmanar kommunstyrelsen att säkerställa genomförandet samt

att implementeringen präglas av långsiktighet.

Mot bakgrund av granskningens iakttagelser rekommenderar vi kommunstyrelsen att:

- ▶ Initiera ett arbete med att uppdatera styrdokument som är icke gällande och som innehåller inaktuella uppgifter, samt säkerställa att samtliga relevanta styrdokument är lättåtkomliga för nämndledamöter och personal.
- ▶ Tillse att gällande styrdokument inkluderar tydliga riktlinjer avseende jäv.
- ▶ Utveckla och stärka den centrala styrningen inom arbetet med riskanalys för att åstadkomma större enhetlighet inom kommunen. Styrningen kan förslagsvis stärkas genom icke bindande vägledning eller via riktlinjer som fastställs med stöd av fullmäktigebeslut.
- ▶ Utvärdera om frekvens och omfattning av kontroller inom inköpsområdet är tillräcklig, och vid behov besluta om förstärkt kontroll.
- ▶ Säkerställ att kommunens påbörjade arbete med att ta fram ett gemensamt och långsiktigt värdegrundsarbete fullföljs.
- ▶ Föreslå fullmäktige att fastställa kommunens grundläggande reglering samt mål för den interna kontrollen.

Mot bakgrund av granskningens iakttagelser rekommenderar vi kommunstyrelsen och samtliga nämnder att:

- ▶ Beakta möjligheten att tydligare involvera förtroendevalda i riskanalysarbetet.
- ▶ Säkerställa att personal inom riskutsatta områden genomgår adekvat utbildning
- ▶ avseende jäv, mutbrott och andra oegentligheter.
- ▶ Förstärka utbildningsinsatserna rörande upphandling.

Mot bakgrund av granskningens iakttagelser rekommenderar vi utbildningsnämnden, miljö- och byggnämnden samt kultur- och fritidsnämnden att:

- ▶ Tillse att de korruptionsförebyggande kontrollrutiner som är inbyggda i verksamheternas dagliga arbete dokumenteras i riktlinjer.

För ytterligare information om rapporten hänvisas till rapport som publicerats på kommunrevisionens hemsida (rapport nr 4/2021).

2.3.3. Fördjupad granskning av kommunens hållbarhetsarbete och Agenda 2030

Under 2021 har EY har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna granskat kommunens hållbarhetsarbete och Agenda 2030-arbete.

Vår övergripande bedömning är att kommunen inte fullt ut har tillräckliga strukturer och förutsättningar för att underbygga och möjliggöra uppfyllnad av fullmäktiges hållbarhetsrelaterade mål samt Agenda 2030. Det finns en tydlig ansvarsfördelning för hållbarhetsfrågorna och en tydlig miljöorganisation. Inför 2022 har även en Agenda-2030 grupp startats upp. Det saknas däremot ändamålsenliga analyser och vedertagna processer för att integrera Agenda 2030 i kommunens verksamheter. I och med Flerårsplanen 2021 har

kommunen prioriterat väsentliga specifika områden för Upplands Väsby. Denna bygger dock inte på en analys utifrån hur kommunen ligger till i förhållande till Agenda 2030.

I och med, bland annat, kommunens klimat- och energistrategi har de ekologiska frågorna tagits omhand mer strategiskt och systematiskt än de sociala frågorna. Kommunen är även ISO-certifierad inom miljöledningssystem, vilket vi ser positivt på. Kommunen har även omhändertagit det ekonomiska hållbarhetsperspektivet i beslutat ledningssystem och av fullmäktige beslutade riktlinjer för god ekonomisk hushållning. Det finns flera olika styrdokument inom det sociala hållbarhetsområdet, men inget samlat dokument som definierar vad social hållbarhet innebär för Upplands Väsby kommun och vilka prioriteringar som görs utifrån Agenda 2030. Vi bedömer att det finns ett behov av att tydliggöra styrningen av det sociala hållbarhetsområdet, bland annat utifrån Agenda 2030. Detta för att säkerställa en sammanhållen styreffekt där målen inte är för många och ambitionerna är tydliga för organisationen.

Vi bedömer att det finns ett behov av översyn av kommunens styrning för att säkerställa en koppling till Agenda 2030. Det saknas en tydlig koppling mellan de globala hållbarhetsmålen i Agenda 2030 och kommunens flerårsplan även om vissa mål omhändertar delar av Agenda 2030. Vi noterar även att flera nämnder saknar uppföljningsbara nyckeltal för fullmäktiges mål om en trygg, tillgänglig och hållbar kommun. Avsaknaden av mätbara mål i budgeten gör det svårare att följa upp och utvärdera om hållbarhetsarbetet går i rätt riktning.

Vi bedömer vidare att det finns ett behov av att utveckla mer kvalificerade och strukturerade analyser inom hållbarhetsområdet, särskilt vad gäller det sociala hållbarhetsområdet. Detta för att kommunen ska kunna anpassa åtgärder och aktiviteter inom hållbarhetsområdet och de globala målen efter en aktuell analys. Det råder således vissa utmaningar som kan försvåra genomförandet av ett effektivt hållbarhetsarbete för att uppnå Agenda 2030. Därtill finns det flera hållbarhetsrelaterade mål som riskerar att inte uppnås enligt tidplan. Kommunen har en negativ trend mellan 2016-2019 vad gäller andel hushållsavfall som materialåtervinns och riskerar att inte uppnå målet till 2025. Klimatanpassningar är även ett område där kommunen saknar ett strategiskt och samlat arbete, vilket är desto mer aktuellt med anledning av den senaste rapporten från FN:s klimatpanel, IPCC. Miljökrav i upphandlingar uppges vidare vara ett område där kommunen har utmaningar rörande att skapa sig en heltäckande kontroll. Det uppges bland annat finnas utmaningar vad gäller att säkerställa tillräckliga resurser för att följa upp ställda miljökrav.

Utifrån granskningens iakttagelser rekommenderar vi kommunstyrelsen att:

- ▶ Tydliggör styrningen mot Agenda 2030, genom att tydligare omhändertar målen i den egna styrningen.
- ▶ Tydliggör styrningen av det sociala hållbarhetsområdet, bland annat utifrån Agenda 2030.
- ▶ Säkerställer ett strategiskt och samlat arbete för att arbeta med klimatfrågorna och klimatanpassningar.
- ▶ Säkerställa att det vidtas tillräckliga åtgärder för att möjliggöra för kommunen att uppnå målen i avfallsplanen.
- ▶ Säkerställa att det vidtas tillräckliga åtgärder för att möjliggöra en ändamålsenlig uppföljning av ställda hållbarhetskrav i upphandlingar.
- ▶ Utvecklar mer kvalificerade och strukturerade analyser inom hållbarhetsområdet och utifrån Agenda 2030.

- ▶ Systematiserar och utvecklar en mer (formaliserad) samordnad uppföljning av hur kommunen ligger till i förhållande till Agenda 2030.

För mer information om rapporten hänvisas till den fullständiga rapporten som publicerats på kommunrevisionens hemsida (nr 7/2021)

2.3.4. Fördjupad granskning av kommunens arbete med strategisk kompetensförsörjning

Under 2021 har EY på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna granskat kommunens arbete med strategisk kompetensförsörjning.

Granskningen visar att ansvarsfördelningen på övergripande nivå är bristfällig. Det finns förvisso styrande dokument, riktlinjer och policyer med bäring på kommunens strategiska kompetensförsörjningsarbete men ett antal är inte politiskt förankrade och antagna. Vi noterar att Personalstrategin samt Riktlinje för lönesättning saknar uppgift om vem som antagit dokumenten, när det skedde och om eventuella revideringar har skett. Det saknas även uppgift över dokumentägare. Brister i styrande dokument riskerar att försvaga deras styrande kraft vilket också framkommit under intervjuer. Vidare är det otydligt vilket ansvar styrelse och respektive nämnd har för kommunens strategiska kompetensförsörjning, då det saknas sammanhängande och övergripande kompetensförsörjningsstrategi. Det är upp till varje kontor att själva arbeta med frågorna vilket resulterar i att det strategiska kompetensförsörjningsarbetet skiljer sig åt mellan kontoren. I praktiken är strategisk kompetensförsörjning nedprioriterat i konkurrens med löpande arbetsuppgifter och blir därför eftersatt. Tillfälliga projekt är bra men kompenserar inte detta.

Med anledning av granskningen rekommenderas **kommunstyrelsen** att:

- ▶ Besluta om kommunövergripande och enhetlig struktur för kompetensförsörjningsarbetet där ansvar och rutiner för kompetensförsörjningsplaner och uppföljning framgår.
- ▶ Genomföra nulägesanalys, behovsanalys och löneanalys som stöd för det strategiska kompetensförsörjningsarbetet.
- ▶ Säkerställa att kompetensförsörjningsarbetet följs upp och prognoser framtas regelbundet.
- ▶ Definiera "attraktiv arbetsgivare" för bättre effektivitet i relation till olika yrken och förutsättningar.

Kommunstyrelsen är anställningsmyndighet och därmed ansvarig för kommunens kompetensförsörjning medan facknämnderna är ansvariga för verksamheterna och att de har relevant kompetens.

I syfte att möta nämndernas verksamhetsbehov på kort och lång sikt med kommunstyrelsens ansvar för kompetensförsörjning rekommenderas **socialnämnden, bygg- och miljönämnden, omsorgsnämnden** samt **utbildningsnämnden** att i samarbete med kommunstyrelsen följa upp kompetensförsörjningsarbetet och regelbundet framta kompetensbehovsprognoser.

För mer information om granskningen hänvisas till den fullständiga rapporten som finns publicerad på kommunrevisionens hemsida (nr 9/2021).

2.3.5. Uppföljning av granskningar från 2019

En översiktlig uppföljning har under året skett av ett antal granskningar som genomfördes 2019. Granskningen visar att en mängd rekommendationer inte har åtgärdats. En del brister bedöms vara väsentliga och det finns risker för att det föreligger avvikelser från lagstiftningen vilket kan få konsekvenser på olika sätt för kommunen.

Vi noterar särskilt att åtgärder vidtagits i ringa omfattning kopplat till granskningar av personuppgiftshantering (GDPR), kommunstyrelsens uppsiktsplikt och momshantering.

2.3.6. Verksamhet

Grunderna för vad som krävs för att få grönt, gult respektive rött i utvärderingen av måluppfyllelsen tydliggjordes under 2017 och samma modell har tillämpats åren därefter.

Varje mål kan få en av följande bedömningar:

	Målet bedöms vara uppfyllt – Huvuddelen av arbetet med handlingsplaner och uppdrag ligger i fas med verksamhetsplanens ambitioner
	Målet bedöms uppfyllas till viss del – Huvuddelen av arbetet med handlingsplaner och uppdrag har mindre avvikelser, alternativt att det finns en jämn spridning mellan olika handlingsplaner/uppdrag med grön och röd status
	Målet bedöms ej uppfyllt – Merparten av planerat arbete har större avvikelser

När det gäller genomförandet av uppdrag och handlingsplaner sker också bedömningen i grönt, gult eller rött enligt nedan:

	Pågår*/Slutfört enligt plan
	Pågår*/Slutfört med mindre avvikelse
	Pågår*/Slutfört med större avvikelse

* Flerårigt uppdrag eller handlingsplan.

2.4. Uppföljning av uppdrag och måluppfyllelse

I verksamhetsberättelsen för 2021 gör kommunstyrelsen en detaljerad uppföljning av mål

och nyckeltal samt uppdrag. Uppföljningen är detaljerad men sammanfattas på högre nivå enligt nedan.

Nämndmål	Resultat 2021
Kommunstyrelsens ekonomi är i balans	■
Kommunens ekonomi som helhet är i balans genom god hushållning och effektivt utförda tjänster	●
Upplands Väsby är säkert och upplevs som en trygg kommun	◆
Kommunen ska bidra till minskad miljö- och klimatpåverkan	◆
Upplands Väsby har en hållbar tillväxt och ger invånarna möjlighet att delta i samhällsutvecklingen.	◆
Upplands Väsby har en god arbetsmarknad med många växande och livskraftiga företag samt låg arbetslöshet.	◆
Kommunen är en attraktiv arbetsgivare för både våra nuvarande och våra framtida medarbetare.	●

Kommentarer till de större avvikelserna:

- Kommunstyrelsens ekonomiska resultat är betydligt sämre än budgeterat. Detta beror främst på underskott i exploateringsverksamheten där det är svårt att bedöma när kostnader respektive intäkter ska inträffa över tid.
- Kommunen fokuserar på att stärka trygghet och har vidtagit en rad åtgärder under året i form av trygghetsskapande åtgärder. Enligt kommunens egen kartläggning har det skett en minskning av händelser i den offentliga miljön 2021. Det har dock inträffat allvarliga våldsincidenter i kommunen under året, vilket påverkar den upplevda tryggheten.
- Kommunen är miljöcertifierade enligt ISO 14001. Kommunens mål vara att bli bland de 10 kommunerna i topp i aktuell hållbarhetsrankning. Kommunen gick dock från plats 29 år 2020 till plats 57 år 2021. Målet för 2022 är att återta en topp 25-placering.
- Långtidsarbetslöshetsmålet och kostnader för ekonomiskt bistånd avviker väsentligt i uppföljningen. För båda områdena var målet att vara bland de 8 kommunerna i länet med bäst resultat. Man hamnade på plats 22 vad gäller långtidsarbetslöshet och 14 vad gäller kostnad för ekonomiskt bistånd (kr/invånare).
- Kommunstyrelsen lyfter fram området kompetensförsörjning som grönt och belyser många goda aktiviteter och utfall under året. Revisionens fördjupade granskning av kompetensförsörjningen pekar dock på brister i styrningen inom detta område (se separat skrivning om detta).

I de fall brister noteras i måluppfyllelse och/eller genomförande av uppdrag presenterar kommunstyrelsen handlingsplaner för kommande år vilket är positivt. I vissa fall är utfallet dåligt trots att brister även noterats tidigare år och aktiviteter har genomförts. Detta gäller t ex det systematiska brandskyddsarbetet.

Vi noterar också att de ca 30 uppgifter som ska genomföras och som benämns "prioriterad verksamhet inom nämndens ansvarsområde" inte följs upp på ett tydligt sätt.

2.5. God ekonomisk hushållning

Kommunstyrelsen bedömer att kommunen har en god ekonomisk hushållning. Det är en bedömning som ska göras årligen baserat på krav i kommunallagen. Kommunen har en

relativt god ekonomisk ställning med förhållandevis låga skulder och god soliditet. Kommunen når sina finansiella mål och balanskravsresultat är positivt. I jämförelse med riket har kommunen även en förhållandevis god effektivitet. Vid en jämförelse av standardkostnader, förväntad kostnad vid en genomsnittlig ambitions- och effektivitetsnivå, ligger Upplands Väsby's kostnader med god marginal under riksnivån.

Av kommunfullmäktiges sex mål har två uppnåtts och fyra uppnåtts delvis. Den sammanfattande bedömning för året är att måluppfyllelsen är acceptabel.

2.5.1. Ekonomi/resursplanering

Kommunen som helhet redovisar ett positivt resultat om 179 mkr (föregående år 168 mkr) jämfört med budgeterat resultat om 14 mkr. Den stora positiva avvikelserna förklaras främst av statsbidrag och högre skatteintäkter än budgeterat med sammantaget 120 mkr.

Soliditeten inklusive samtliga pensionsförpliktelser uppgår till 30 procent.

Nämnderna redovisar sammantaget ett positivt resultat om 61 mkr varav omsorgsnämnden står för 60 mkr. Socialnämnden redovisar ett underskott om 15 mkr, vilket är högt i förhållande till totala omslutningen för nämndens budget. Socialnämnden har redovisat underskott flera år. Mer kommentarer till nämndernas resultat finns beskrivet under respektive nämndavsnitt.

2.6. Intern kontroll

Kommunfullmäktige har beslutat om ett reglemente för intern kontroll. Syftet med reglementet är främst att tydliggöra innebörden i kommunallagens krav vad gäller den interna kontrollen, samt att utveckla styrningen och uppföljningen i kommunen.

Nämnder och styrelser har antagit tillämpningsanvisningar för den interna kontrollen inom respektive verksamhetsområde.

Internkontrollplaner har fastställts i respektive nämnd. Uppföljning av kontroller sker i samband med avrapportering av delårsbokslut och årsbokslut. Den interna kontrollen kopplat till verksamheterna är även integrerad i den styrning och uppföljning som sker av verksamheternas resultat. Denna avrapporteras såväl separat i Stratsys som i verksamhetsuppföljningen. Samtliga nämnder har avrapporterat uppföljningen av intern kontroll i sina verksamhetsberättelser för 2021.

Kommunstyrelsens egen uppföljning av intern kontroll visar på fortsatt stora brister i det systematiska brandskyddsarbetet. Endast 31 procent (föregående år 27 procent) av anmärkningar som rapporterats har åtgärdats. Åtgärden var föregående år att säkerhetsenheten i sin verksamhetsplan för 2021 skulle utveckla och samordna kommunens systematiska brandskyddsarbete. Trots detta är bristerna fortsatt stora. Det är av vikt att kommunstyrelsen löpande följer att åtgärder vidtas.

2.7. Rekommendationer:

- Det är viktigt att kommunstyrelsen fokuserar på att stärka styrning och intern kontroll kopplat till informationssäkerhet (se granskning 4/2019 Dataskyddförordningen och granskning 7/2018 Informationssäkerhet). Vår uppföljande granskning 2020 visade att kommunen inte agerat aktivt på ett tillräckligt sätt för att åtgärda de brister som finns.
- I de fördjupade granskningarna, bl a avseende kompetensförsörjning, lokalförsörjning, statsbidrag och kommunens arbete med hållbarhet och agenda 2030 lyfts ett antal rekommendationer som behöver vara föremål för kommunstyrelsens åtgärder.
- Kommunstyrelsen har i budget för 2021 ett stort antal uppdrag och prioriterade verksamheter. Vissa av de prioriterade verksamheterna är inte definierade på ett sådant sätt att de är tydligt uppföljningsbara. Kommunstyrelsen bör verka för att tydliggöra vad som ska göras inom ramen för budgetperioden i respektive års budget.
- Trygghetsområdet är ett område där Upplands Väsby kommun har låga resultat. Kommunen vidtar en rad åtgärder och aktiviteter för att förbättra resultaten, bl a ökad kameraövervakning, väktare, förbättrad belysning, mm. Väsby behöver fortsätta detta arbete på ett långsiktigt och strukturerat sätt. Det behöver också tydliggöras vad som ska mätas och hur det ska mätas för att bedöma medborgarnas upplevda trygghet.
- Kommunstyrelsen upptäcker fortsatt brister i underlag vad gäller representation. Bristerna som identifieras åtgärdas. Kommunen bör fortsatt arbeta med att förbättra kontrollen och vi ser med fördel att förebyggande kontroller utvecklas istället för upptäckande kontroller.
- Några nämnder saknar relevanta jämförelsetal för sina nyckeltal med andra kommuner. Relevansen i målnivåer för nyckeltalen är i dessa fall svåra att bedöma. Kommunstyrelsen bör inom ramen för sin uppsiktsplikt verka för att de nämnder som saknar relevanta jämförelsetal arbetar fram sådana.
- Kommunstyrelsens egen uppföljning av intern kontroll visar på fortsatt stora brister i det systematiska brandskyddsarbetet. Endast 31 procent (föregående år 27 procent) av anmärkningar som rapporterats har åtgärdats. Åtgärden var föregående år att säkerhetsenheten i sin verksamhetsplan för 2021 skulle utveckla och samordna kommunens systematiska brandskyddsarbete. Trots detta är bristerna fortsatt stora. Det är av vikt att kommunstyrelsen löpande följer att åtgärder vidtas.
- Kommunstyrelsen behöver säkerställa en aktuell policy för mutor och bestickning samt säkerställa att denna är känd i nämnder och verksamheter. Vi noterar också vid en översiktlig genomgång av kommunens styrdokument på hemsidan att det finns styrdokument som behöver uppdateras.
- Flera brister som noterats vid granskningar 2019 har inte åtgärdats sedan dess. Vi noterar särskilt att åtgärder vidtagits i ringa omfattning kopplat till granskningar av personuppgiftshantering (GDPR), kommunstyrelsens uppsiktsplikt och momshanteringen.

2.8. Sammanfattande bedömning kommunstyrelsen

Utifrån genomförd granskning under året bedömer vi sammanfattningsvis kommunstyrelsen enligt följande:

Rättvisande räkenskaper	Ej rättvisande	Ej helt rättvisande	Rättvisande
Intern kontroll	Ej tillräcklig	Acceptabel	Bra
Styrning och uppföljning	Ej tillräcklig	Acceptabel	Bra

Ovanstående tabell avser en bedömning av kommunstyrelsen exklusive verksamheten i teknik- och fastighetsutskottet. Denna bedöms separat nedan.

Räkenskaperna bedöms vara rättvisande för såväl kommunen som helhet som för kommunstyrelsens verksamheter.

Internkontrollplaner har beslutats av nämnderna och uppföljning av dessa har skett under året. I de fall avvikelser föreligger har åtgärdsplaner presenterats. Kommunstyrelsens egen uppföljning av sin internkontrollplan, vilken presenteras i verksamhetsberättelsen 2021, påvisar brister inom vissa områden. Bl a det systematiska brandskyddsarbetet som även noterats som bristfälligt tidigare år. Vi noterar också att kommunstyrelsen i ringa omfattning jobbat systematiskt med att åtgärda brister som noterats i olika fördjupade granskningar 2019.

Kommunen har en etablerad och tydlig styrmodell som underlättar styrning, kontroll och uppföljning. Styrelse och nämnder bedöms följa modellen. Inom flera områden har kommunen ett bra utfall vad gäller **måluppfyllelse**. Inom andra områden föreligger en negativ utveckling samt negativ avvikelse i förhållande till fullmäktiges mål. Vi bedömer att analyser och åtgärdsplaner i de flesta fall finns i verksamhetsberättelserna men att de i vissa fall behöver tydliggöras för att vara trovärdiga och uppföljningsbara. Uppföljning av uppdragen från fullmäktige sker på ett strukturerat sätt i verksamhetsberättelsen. De ca 30 prioriterade verksamheter/uppdrag som riktas mot kommunstyrelsen i kommunfullmäktiges budget följs dock inte upp på ett lika strukturerat sätt. Detta bedöms delvis bero på att dessa i flera fall inte är tydligt mätbara och att det saknas tydliga aktivitetsplaner kopplade till flera av dessa områden.

Kommunstyrelsen bedömer att god ekonomisk hushållning föreligger.

2.9. Teknik- och fastighetsutskottet

2.9.1. Genomförd granskning

Revisionen har granskat utskottets verksamheter bl.a. genom:

- Genomgång av verksamhetsplan
- Protokollsläsning
- Granskning av delårsbokslut
- Granskning av verksamhetsberättelse

2.9.2. Mål och uppdrag

Teknik- och fastighetsutskottet ansvarar för att vårda och sköta fast egendom, bygga och anlägga fast egendom, kommunens lokalförsörjning, förberedelser för fastighetsbildning, vatten- och avloppstjänster, avfallshantering och trafiksäkerhet. Vidare ingår även drift, skötsel och underhåll av Vilundaparken.

Kommunfullmäktige beslutade i budget för 2021 om fem uppdrag för utskottet enligt följande:

Uppdrag	Startdatum	Slutdatum
Öka individens förmåga till långsiktig självständig försörjning (KS, Alla) Effekten av att en individ kommer i egen självständig försörjning och inte längre är i behov av ekonomiskt bistånd är mycket stor. Kommunorganisationen som helhet ska därför bidra till att öka individens förmåga och incitament för långsiktig självständig försörjning. Insatserna ska riktas särskilt till individer som ligger i riskzonen för långvarig arbetslöshet.	2021-01-01	2023-12-31
Ökad kamerabevakning (KS, KSTFU) Öka kamerabevakningen vid platser i de delar av kommunen som är eller upplevs som särskilt otrygga. Arbetet leds av kontoret för samhällsbyggnad, ursprungligen skulle det slutrapporteras senast sista december 2019 men har förlängts till sista december 2020.	2019-01-01	2021-12-31
Öka satsningen på förnyelsebar energi (KS, KSTFU) I samverkan med näringsliv och civilsamhället öka satsningar på förnyelsebar energi. Arbetet leds av kommunledningskontoret och uppdraget ska slutrapporteras senast 31 december 2022.	2019-01-01	2022-12-31
Bygg en fullstor fotbollshall (KFN, KSTFU) Kommunen behöver en fullstor inomhushall för fotbollen. Undersök även utökade finansieringsmöjligheter, exv sponsring. Arbetet leds av kultur- och fritidskontoret och uppdraget ska slutrapporteras senast 30 augusti 2020.	2019-01-01	2021-04-30
Öka medborgarnyttan och stärk kommunen som arbetsgivare genom digitalisering (KS, Alla) De digitala arbetssätt som snabbt utvecklades under våren 2020 för att minska behovet av fysiska möten öppnar möjligheter för fortsatta effektivitetsvinster. Dessa ska tas tillvara för att utveckla exempelvis distansundervisning, effektiv lokalanvändning och andra digitala arbetssätt. Medel avsätts 2021-2023 för digitalisering och för att utveckla kommunens framtida arbetssätt i gemensamma kontorsarbetsplatser.	2021-01-01	2022-12-31

Tre av uppdragen är specifikt riktade till teknik- och fastighetsutskottet och dessa tre uppdrag fanns även med i budgeten för 2020. I budget för 2020 hade ökad kamerabevakning ett slutdatum som vara 2020-12-31 som nu flyttats till 2021-12-31. Bygga en fullstor fotbollsplan hade i budget 2020 ett slutdatum per 2020-08-30 vilket i budget 2021 flyttades till 2021-04-30. Uppdraget att öka satsningen på förnyelsebar energi har samma slutdatum i budget 2021 som i budget 2020, dvs 2022-12-31.

Utöver detta anger kommunfullmäktige 9 prioriterade verksamheter inom nämndens ansvarsområde.

1. Ökad digitalisering
2. Värna kultur- och naturmiljön samt kulturhistoriskt viktiga byggnader.
3. Förbättra belysningen genom övergripande ljusstrategi för hela kommunen samt lokala belysningsprogram.

4. Utsmycka det offentliga rummet med konst, fontäner, lekplatser, kreativ belysning, träd, planteringar etc.
5. Utveckla möjligheterna att ta sig fram med cykel och att ställa ifrån sig cykeln säkert.
6. Införa hyrcykelsystem.
7. Kommunen ska agera för att alla allmänna ytor ska vara trivsamma och fräscha. Genom aktiv kontakt och tillsyn ska även privata fastighetsägare uppmanas ta större ansvar för sina områden, tex klottersanering.
8. Öka avfallsinsamling och återvinning i samarbete med SÖRAB och externa aktörer.
9. Att ha en utökad kontakt och samverka med universitet och högskolor.

Det är samma prioriterade verksamhet som framgick av fullmäktiges budget för 2020.

2.9.3. Uppföljning

Revisionen har särskilt fokuserat sin granskning på uppföljning av mål och uppdrag vid granskningar av delårsbokslutet per 31 augusti 2021 samt i verksamhetsberättelsen som avlämnas i samband med årsbokslutet. Det bedöms föreligga god stringens och struktur på den uppföljning som sker av mål och uppdrag.

2019 bedömde utskottet att en stor utmaning var att vara en attraktiv arbetsgivare och att det var svårt att rekrytera erfaren personal i många fall. Även 2020 bedömde nämnden att det förelåg stora utmaningar inom detta område. I 2021 års verksamhetsberättelse framgår att medarbetarundersökningens resultat visar på en vikande trend vad gäller hållbart medarbetarengagemang. Precis som tidigare år framgår att handlingsplaner finns på plats. Nämnden lyfter också fram att förutsättningarna har påverkats av att tre avdelningschefer har ersättningsrekryterats, varav två kommit på plats 2021 och en ska komma på plats våren 2022. Hållbart medarbetarengagemang har minskat från 78 år 2019 till 67 år 2021 medan målet var 82 för året. Den organisatoriska och sociala arbetsmiljön har försämrats från 74 år 2019 till 65 år 2021. En stor del av försämringen skedde från 2019 till 2020 och en av anledningarna som lyfts fram är påverkan av pandemin. Även 2021 har det dock skett försämringar jämfört med 2020.

Uppdraget att bygga en fullstor fotbollshall beräknas vara klar 1 mars 2022.

Uppdraget att utöka kameraövervakningen utfördes delvis år 2020, där övervakning infördes mellan tågstation, busstation och Centralvägens början. Inspelningar med anledning av utförda brott lämnades ut till polisen vid 27 tillfällen under 2020. Ytterligare kameror har installerats under 2021 i Vilundaparken och Brofästet. Ytterligare installationer pågår. Nämnden lyfter i verksamhetsberättelsen fram ytterligare trygghetsskapande åtgärder som genomförts, bl a hastighetsdämpande åtgärder, trygghetsbelysning, röjning vid gång- och cykelvägar, etc.

När det gäller uppföljningen av det som kommunfullmäktige benämner "prioriterad verksamhet" sker inte en lika tydlig uppföljning i verksamhetsberättelsen som för uppdragen. Tex gäller detta införande av hyrescykelsystem där det saknas beskrivning av vad som gjorts under året.

2.9.4. Ekonomi/resursplanering

Utskottets resultat för 2021 uppgår till 10,3 mkr (föregående år 6,5 mkr), vilket är bättre än budgeterat. Resultatet påverkas positivt av att man mottagit en gåva i form av en rondell motsvarande ett värde av 10,4 mkr. I resultatet ingår också utrangering av lekparken vid Vilundaparken med -5,2 mkr.

Utskottet angav i verksamhetsberättelsen för 2019 att underhållsskulden för fastigheter var noll. I verksamhetsberättelsen för 2020 lyftes dock fram att hyresgästerna i kommunens fastigheter hade kvar sin underhållsskuld. Det framgick även då att nämndens kostnader för mindre planerade underhållsåtgärder och felavhjälpande underhåll överskred budget med 4,7 mkr. Vi skrev då att detta indikerar att ett mer samlat grepp och analys kring underhållsbehovet för fastigheterna behöver tas fram. I 2021 års verksamhetsberättelse framgår att underhållsskulden för hyresgästerna uppgår till ca 11 mkr.

Såväl VA-verksamheten som avfallsverksamheten redovisar ett överskott. Båda verksamheterna har sedan tidigare överskott och dessa ökar sålunda. Enligt regelverket ska överskott återföras till kollektiven inom tre år.

I budget för 2021-2023 finns 566 mkr budgeterat för investeringar. Utfallet blev 323 mkr 2021. Den låga upparbetningsgraden (57 procent i jämförelse med flerårsplanens budget och 69 procent i jämförelse med senaste prognosen) beror till största delen på framskjutna tidplaner av olika anledningar, avbeställning av projekt samt förskjutningar i entreprenader på grund av överprövning av upphandling samt vissa tekniska svårigheter. Även 2020 var upparbetningsgraden låg.

2.9.5. Intern kontroll

Utskottet har beslutat om en internkontrollplan för 2021 och har följt upp denna enligt plan. I nämndens uppföljning, som redovisas i verksamhetsberättelsen för 2021, framgår vissa avvikelser. Områden som fått rött är bl a efterlevnad av regelverk för kurser och konferenser samt att 83% av tillfrågade känner inte till styrdokument för ekosystemtjänster: Ett antal andra områden har fått omdömet gult, dvs mindre avvikelser. Avvikelse noteras bl a kopplat till personuppgiftslagens regelverk (GDPR). Enligt uppgift pågår arbete för att uppfylla kraven med stöd av kommunledningskontoret.

Den största risken i 2019 års internkontroll bedömdes av utskottet vara svårigheter att rekrytera den personal som behövs för verksamheten. Detta område finns inte längre kvar som uppföljning i internkontrollplanen för 2021. Av verksamhetsberättelsen framgår dock att utskottet bedömt målet, att öka attraktionskraften som arbetsgivare för att kunna behålla och rekrytera kompetenta medarbetare i en konkurrensutsatt omvärld, som rött. Sjunkande resultat i medarbetarundersökning och förseningar i arbetet med resursplanering gör att målet bedöms som rött.

2.9.6. Rekommendationer

- Underhållsbehovet för fastigheter och infrastruktur, samt förändringar i detta över respektive år, bör tydliggöras i kommande verksamhetsplaner och verksamhetsberättelser. Utifrån att Väsby växer med ökad infrastruktur och också ökad underhållsskuld för fastigheter är det viktigt att det görs ordentliga analyser av

resursbehov och prioriteringar för att säkerställa att tillräckliga resurser läggs på underhållet.

- Det är viktigt att utskottet fokuserar på att vara en attraktiv arbetsgivare då det är stor konkurrens om erfarna medarbetare inom flera av utskottets verksamheter. Negativa trender har förelegat under några år och utmaningar finns fortsatt vad gäller att vara attraktiv arbetsgivare. Handlingsplaner har tagits fram under åren men nämnden bör fokusera sin uppföljning och styrning på detta område än mer. En fördjupad granskning av kompetensförsörjningen har gjorts av revisionen under 2021 (se separat rapport).
- När det gäller uppföljningen av det som kommunfullmäktige benämner "prioriterad verksamhet" i budget sker inte en lika tydlig uppföljning i verksamhetsberättelsen som för uppdragen. T ex gäller detta införande av hyrescykelsystem där det saknas beskrivning av vad som gjorts under året. Utskottet bör i kommande uppföljningar strukturerat beskriva hur man åtar sig de prioriterade verksamheterna och vad som gjorts inom dessa områden under året.
- Styrning, uppföljning och kontroll vad gäller fettavskiljare behöver stärkas (detta behöver ske i samverkan med bygg- och miljönämnden).

2.9.7. Sammanfattande bedömning teknik- och fastighetsutskottet

Utifrån genomförd granskning under året bedömer vi sammanfattningsvis utskottet enligt följande:

Rättvisande räkenskaper	Ej rättvisande	Ej helt rättvisande	Rättvisande
Intern kontroll	Ej tillräcklig	Acceptabel	Bra
Styrning och uppföljning	Ej tillräcklig	Acceptabel	Bra

Sammantaget bedöms **räkenskaperna** vara rättvisande.

Utskottets **styrning och uppföljning** av ekonomi och resurser bedöms i allt väsentligt som tillräcklig. Den **interna kontrollen** redovisas i verksamhetsberättelsen för 2021. Utmaningar finns inom olika områden. Bl a noteras avvikelser i förhållande till regelverket för hantering av personuppgifter (GDPR). Revisionen har i tidigare granskningar av informationssäkerhet och granskning av GDPR noterat brister i kommunens styrning inom detta område. Andra områden som brister är bl a redovisning av konferenser, representation samt att styrdokument inte är kända av medarbetarna.

När det gäller att vara en attraktiv arbetsgivare är utvecklingen negativ i olika perspektiv. Detta är inte tillfredsställande då det föreligger stora svårigheter att rekrytera erfaren personal inom flera av utskottets verksamheter. Bristerna har noterats under flera år. Enligt uppgift finns handlingsplaner för att hantera detta. Nämnden bör noga följa arbetet kontinuerligt under året.

3. Utbildningsnämnden

3.1. Genomförd granskning

Revisionen har granskat utbildningsnämndens verksamhet bl.a. genom:

- Genomgång av verksamhetsplan
- Protokollsläsning
- Granskning av verksamhetsberättelse
- Granskning av delårsrapport
- Granskning av årsbokslut/årsredovisning

Revisionen har också genomfört ett möte med nämndpresidiet den 21 oktober 2021.

3.2. Fördjupad granskning av kompetensförsörjning

I granskningsrapport nr 9/2021 om kompetensförsörjningen, som främst är inriktad på kommunstyrelsen, lämnas också en rekommendation till nämnden, nämligen:

I syfte att möta nämndernas verksamhetsbehov på kort och lång sikt med kommunstyrelsens ansvar för kompetensförsörjning rekommenderas socialnämnden, bygg- och miljönämnden, omsorgsnämnden samt utbildningsnämnden att i samarbete med kommunstyrelsen följa upp kompetensförsörjningsarbetet och regelbundet framta kompetensbehovsprognoser.

3.3. Mål och uppdrag

Utbildningsnämnden är huvudman för ansvarsområdena förskoleverksamhet, skolbarnomsorg, förskoleklass, grundskola, obligatoriska särskolan, bistånd i form av barnomsorg, vårdnadsbidrag, gymnasieskola, gymnasiesärskola, kommunal vuxenutbildning (Komvux), vuxenutbildning för utvecklingsstörda (särvox), svenskundervisning för invandrare (SFI) och kvalificerad yrkesutbildning. Nämnden ansvarar för fullgörande, kvalitet, uppföljning och utvärdering inom respektive ansvarsområde. Nämnden ansvarar även för driften av de kommunala skolorna.

I fullmäktiges budget för 2021 framgår fem nämndspecifika uppdrag, varav tre ska vara genomförda under 2021, ett under 2022 och ett under 2023.

Uppdrag	Startdatum	Slutdatum
Genomföra utredningar för långsiktig kostnadskontroll (UBN) Låta utreda möjliga sätt att utveckla verksamheten i syfte att säkra en ekonomi i balans.	2020-01-01	2021-12-31
Utreda möjligheterna att införa transportservice i egen regi (UBN, ON) Genom utredning undersöka om en transportservice i egen regi kan åstadkomma mervärde för brukarna samt hålla kontroll över kostnaderna	2020-01-01	2021-12-31
Öka individens förmåga till långsiktig självständig försörjning (KS, Alla) Effekten av att en individ kommer i egen självständig försörjning och inte längre är i behov av ekonomiskt bistånd är mycket stor. Kommunorganisationen som helhet ska därför bidra till att öka individens förmåga och incitament för långsiktig självständig försörjning. Insatserna ska riktas särskilt till individer som ligger i riskzonen för långvarig arbetslöshet.	2021-01-01	2023-12-31
Utred och implementera organisation och strukturer för samarbete inom arbetsmarknad (KS, UBN, SN) För att understödja effektiva insatser med utgångspunkt i individens behov krävs en ökad samordning och samverkan inom organisationen, med näringslivet och med andra externa parter. Målet är stärkt vägledning av individen genom gemensamma processer och arbetssätt.	2021-01-01	2021-12-31
Öka medborgarnyttan och stärk kommunen som arbetsgivare genom digitalisering (KS, Alla) De digitala arbetssätt som snabbt utvecklades under våren 2020 för att minska behovet av fysiska möten öppnar möjligheter för fortsatta effektivitetsvinster. Dessa ska tas tillvara för att utveckla exempelvis distansundervisning, effektiv lokalanvändning och andra digitala arbetssätt. Medel avsätts 2021-2023 för digitalisering och för att utveckla kommunens framtida arbetssätt i gemensamma kontorsarbetsplatser.	2021-01-01	2022-12-31

Utöver de särskilda uppdragen framgår 11 uppdrag att verkställa inom ramen för grunduppdraget, vilka i budget benämns "prioriterad verksamhet inom nämndens ansvarsområde".

1. Ökad digitalisering.
2. Införa aktivt skolval för alla elever i Upplands Väsby.
3. Förbättra barnens skolmiljö och rusta upp gamla skollokaler.
4. Nolltolerans mot mobbing, kränkande behandling och sexuella trakasserier i skolan.
5. Genomföra handlingsprogram för barn med NPF-problematik för förskola och skola.
6. Genomföra handlingsprogram för stöd och stimulans för elever med särskild begåvning.
7. Alla barn och unga ska ha möjlighet till mer rörelse under skoldagen.
8. Kommunal medfinansiering av den med riktade statsbidrag statliga satsningen på lärarassistenter i den kommunala regin.
9. Ge värderings- och samhällsintroduktion för nyanlända skolbarn och ungdomar.
10. Minska psykisk ohälsa bland unga.
11. Att ha en utökad kontakt och samverkan med universitet och högskolor.

Nämnden har fastställt mål i enlighet med den struktur och de perspektiv som fastställts av kommunfullmäktige.

3.4. Uppföljning

I verksamhetsberättelsen för 2021 redovisas en uppföljning av mål och uppdrag. Uppföljningen knyter väl an till verksamhetsplan och budget.

Nämnden lyfter, liksom föregående år, i verksamhetsberättelsen fram att pandemin har påverkat verksamheterna. I sammanfattningen i verksamhetsberättelsen lyfter nämnden fram att "trots pågående pandemi har skolorna levererat gott resultat. Meritvärdet för årsk 9 har ökat. Väsby ligger fortfarande över snittet i Sverige och är bland de 25% bästa kommunerna i Sverige."

3.4.1. Uppföljning av uppdragen

Genomföra utredningar för långsiktig kostnadskontroll

Se noteringar under avsnittet ekonomi/resursplanering.

Utreda möjligheter att införa transportservice i egen regi

Uppdraget har förskjutits i tiden och kvarstår i verksamhetsplan 2022. Nuvarande avtal kan nyttjas till 2023-12-31. Uppdraget har i budget 2022 förskjutits med slutmål 2022-12-31.

Utred och implementera organisation och strukturer för samarbete inom arbetsmarknad

Uppdraget anges i huvudsak komma att hanteras genom arbetsmarknadssatsningen Väsby växlar upp.

Hittills har fokus varit att utveckla samverkan internt, mellan olika enheter på kommunen som arbetar mot samma målgrupp; arbetssökande, kortutbildade och personer med ekonomiskt bistånd. Möten äger rum mellan bl.a. vuxenutbildningen, Vägval unga/vuxna, Ekonomiskt bistånd, Etableringslyftet och Arbetsförmedlingen. Syftet med mötena är bland annat att skapa en process för samverkan som har individen i fokus, samt att på sikt samordna externa arbetsgivarkontakter. Genom mötena ska de olika verksamheterna även få ökad kunskap om varandras arbete. Under hösten 2021 har det gjorts värdeflödesanalyser hos kommunens medverkande enheter. Analyserna har haft ett individfokus och syftet har varit att se hur man kan öka kvaliteten i den service som erbjuds. Analyserna har ännu inte färdigställts, därmed gulmarkeras handlingsplanen.

Upplands Väsby har tillsammans med Sigtuna och Sollentuna även skrivit en samverkanöverenskommelse med Arbetsförmedlingen kring processer och arbetssätt.

Uppdraget har i budget 2022 förskjutits med slutmål 2023-12-31.

Sammanfattningsvis noterar vi att uppdragen har en tendens att inte genomföras enligt de tidplaner som framgår av budget utan förskjuts framåt i tiden. Vi noterar också att nämnden inte på ett strukturerat sätt följer upp de 11 prioriterade verksamheter som kommunfullmäktige fastställt i budget.

3.4.2. Uppföljning av nämndmål

Av nämndens måluppföljning framgår att 1 nämndmål fått röd bedömning (föregående år 0), 8 har fått en gul bedömning (föregående år 9) och 2 nämndmål har fått en grön bedömning (föregående år också 2) enligt nedan.

Nämndmål	Resultat 2021
Nämndens ekonomi är i balans.	●
Styrning mot kvalitet och effektivitet	◆
Likvärdighet och hög kvalitet är säkerställd inom samtliga verksamheter	◆
Medborgare möts av hög kompetens inom utbildningsområdet	◆
Utbildningsnämnden arbetar för ökad anställningsbarhet, trygghet och integration.	◆
Utifrån befolkningsprognoser är utbildningsnämndens behov av verksamhetslokaler säkerställda	◆
Relevant och tillgänglig information underlättar aktiva val för medborgarna	■
Förtroendet för de pedagogiska verksamheterna är högt	◆
Utförare inom nämndens verksamhetsområde arbetar aktivt med miljöfrågor	●
Utbildnings- och yrkesval är väl underbyggda	◆
Utförare inom nämndens verksamhetsområde erbjuder en psykisk och fysisk arbetsmiljö som främjar utvecklingsmöjligheter, trivsel, trygghet och arbetsglädje	◆

Att komma tillrätta med bristerna i skolresultaten har under många år varit ett prioriterat område i kommunen. År 2016 syntes en markant förbättring av många viktiga skolresultat. Även åren därefter har många resultat förbättrats. Som synes nedan uppnås dock inte de målsättningar som satts upp för viktiga kvalitetsmått 2021 i de flesta fall. I flera fall är målen för 2021 utmanande högt satta i förhållande till resultaten 2020.

Skillnaderna är stora mellan skolorna. Andelen elever som uppnått kunskapskraven ökar men når inte upp till målet. Resultatet ökar mer bland fristående skolor än kommunala. Två skolors resultat står ut: Grimsta som ökar (+24,6 procentenheter) och Väsby vars resultat sjunker (-24,9 procentenheter).

Andel behöriga till universitet och högskola inom 3 år är endast 31 % vilket är det lägsta utfallet på flera år. Målet var att öka från 39% 2020 till 49% 2021.

I verksamhetsberättelsen lyfts handlingsplaner fram för att förbättra resultaten, vilket är positivt. Det är viktigt att nämnden kontinuerligt följer upp att handlingsplanerna genomförs och får de effekter som förväntas.

Nyckeltal	Resultat 2019	Resultat 2020	Resultat 2021	Mål 2021
◆ Elever i åk. 9 som uppnått kunskapskraven i alla ämnen, lägeskommun, andel (%)	73,6%	76,3%	78,2%	81 %
◆ Elever i åk. 9, meritvärde lägeskommun, genomsnitt (17 ämnen)	234,9	237,1	240,8	243
● Elever i åk. 9 som är behöriga till yrkesprogram avvikelse	3,46%	4,87%	3,08%	2,3 %

Nyckeltal	Resultat 2019	Resultat 2020	Resultat 2021	Mål 2021
från modellberäknat värde lägeskommun, procentenheter				
■ Elever i åk. 9. genomsnittligt meritvärde avvikelse från modellberäknat värde kommunala skolor, meritvärdespoäng	-0,28	2,15	-2,19	6
■ Gymnasieelever som uppnått grundläggande behörighet till universitet och högskola inom 3 år, lägeskommun, andel (%)	36,61	38,56	31,44	49
■ Betygspoäng efter avslutad gymnasieutbildning, lägeskommun	12,41	12,34	12,04	14

Trygghet har under ett antal år haft låga värden i Upplands Väsby och åtgärder har vidtagits i olika former för att öka tryggheten. Som synes nedan kan mindre förbättringar skönjas i några fall. Utfallen är dock i samtliga fall lägre än målen. Beskrivningarna av utveckling och analyser av utfallet på olika skolor samt fristående skolor och kommunala skolor sker på ett bra sätt i verksamhetsberättelsen. Problemen med relativt låga trygghetstal i flera fall kvarstår dock.

Nyckeltal	Resultat 2019	Resultat 2020	Resultat 2021	Mål 2021
◆ Trygghet och trivsel, Vårdnadshavare Förskola, i procent	89	91	89	90
◆ Trygghet och trivsel, elever åk 3, i procent	86	85	84	88
◆ Trygghet och trivsel, elever åk 8, i procent	69	67	69	72
■ Trygghet och trivsel, Väsby nya gymnasium år 2, i procent	58	51	59	66
◆ Elever på SFI som når betyg inom planerad tidsram, andel i procent		70	64	65

Sandbergska skolan deltar inte i undersökningen.

När det gäller hur nöjd vårdnadshavare och elever är så varierar det väsentligt. Nöjdheten i förskola och lägre årskurser är betydligt högre än i årskurs 8 och på gymnasiet. I årskurs 8 har fem skolor mycket låga resultat. Grimsta, Väsby, Vittra, Sverigefinska och Engelska skolan ligger långt under snittet.

När det gäller andel elever i årskurs 2 på Väsby nya gymnasium som kan rekommendera sin skola så hr det skett en markant förbättring. Från 37% år 2020 till 60% år 2021 vilket är glädjande. Resultatet är också bättre än målet om 53 %.

Nyckeltal	Resultat 2019	Resultat 2020	Resultat 2021	Mål 2021
◆ Nöjdhet, Vårdnadshavare förskola, i procent	92	92	92	94
● Nöjdhet, Åk 3 vårdnadshavare, i procent	84	83	88	88
◆ Nöjdhet, åk 8, i procent	71	67	65	71
◆ Andel vårdnadshavare till elever i år 3 som är nöjda med verksamheten på sitt barns fritidshem, i procent	84	86	74	86
● Andel elever år 2 på Väsby nya gymnasium som kan rekommendera sin skola, i procent	45	37	60	53
◆ Nöjdhet Väsby nya gymnasium år 2, i procent	53	45	60	67

Sammantaget bedömer vi att verksamhetsberättelsen väl beskriver utfallet av viktiga resultat i skolan.

Väsby har fortsatt stora utmaningar och stora negativa avvikelser i måluppfyllelse i förhållande till både fullmäktiges mål och andra kommuners resultat. Inte minst vad gäller trygghetsfrågor, nöjdhet inom olika områden och utfall av viktiga mätvärden såsom betygsnivåer/meritvärden på olika skolor och behörighetsandel från gymnasium till högskolor och universitet. Det är också fortsatt stora skillnader i kvalitetsutfall på olika skolor.

3.4.3. Ekonomi/resursplanering

Nämndens utfall är totalt sett i balans med ett resultat på 15,6 mkr. Det positiva resultatet beror främst på lägre volymer inom förskola, fritidshem och grundskola jämfört med vad som budgeterats.

Det är dock bekymmersamt att verksamheten i kommunal regi fortsätter att redovisa underskott. År 2021 med -9,4 mkr (föregående år 13,2 mkr). Underskotten leder till ökade kostnader för kompensation till de privata utförarna. Resultatet i grundskola inklusive särskola uppgår till -3,5 mkr och för Väsby nya gymnasium till -6,8 mkr. Underskotten i grundskola har minskat betydligt jämfört med tidigare år.

I verksamhetsberättelsen framgår att ett projekt pågått under året för att nå balans i ekonomin 2022. Nämndens bedömning är att förutsättningarna för balans är stora 2022, men att mindre underskott även kan uppkomma vid gymnasiet 2022. Det största problemet med avvikelser har varit att man budgeterat med för stora volymer elever tidigare år.

3.5. Intern kontroll

I verksamhetsberättelsen redovisas resultatet av uppföljning av internkontrollområden från internkontrollplanen 2021. Internkontrolluppföljningen baseras på en risk- och väsentlighetsanalys.

Områden som fått rätt är brist på lokaler i Runby för att erbjuda platser enligt skolval, att tillsyn av förskolor inte genomförts enligt plan, brister i redovisning av representation och kurser och konferenser, att det saknas kvitton till betalkort till stor del av kontrollerade

transaktioner, brister i redovisning av momsavdrag vid användande av betalkort, etc. Några områden har brister år ut och år in, vilket indikerar att nämndens styrning och uppföljning av internkontroll behöver skärpas.

3.6. Rekommendationer

- Det är viktigt att nämnden även fortsatt fokuserar på att förbättra resultaten inom samtliga områden där måluppfyllelsen är svag. För många viktiga nyckeltal klaras inte de mål som satts upp i budget, vilket vi även noterat tidigare år.
- Nämnden bör tydligare redovisa jämförande nyckeltal för riket som helhet och för länet. Detta för att göra målnivåer och utfall mer begripliga.
- I verksamhetsberättelsen lyfts handlingsplaner fram för att förbättra resultaten, vilket är positivt. Det är viktigt att nämnden kontinuerligt följer upp att handlingsplanerna genomförs och får de effekter som förväntas.
- Säkerställ att uppdragen från fullmäktige tas emot och projektsätts tidigt så att leveranser av uppdragen sker inom av fullmäktige fastställda tider. Vi noterar att vissa uppdrag inte genomförts under 2021 vilket var satt som slutdatum i fullmäktiges budget.
- Utveckla verksamhetsuppföljningen så att det på ett strukturerat sätt framgår hur nämnden tar emot och styr och driver de prioriterade verksamheter som fullmäktige fastställt i budgeten (11 st år 2021).
- Återkommande väsentliga brister vad gäller betalkort, representation, resor och konferenser behöver bli föremål för nämndens utvärdering om vilka ytterligare åtgärder som krävs för att komma till rätta med bristerna.

3.7. Sammanfattande bedömning utbildningsnämnden

Utifrån genomförd granskning under året bedömer vi sammanfattningsvis utbildningsnämnden enligt följande:

Rättvisande räkenskaper	Ej rättvisande	Ej helt rättvisande	Rättvisande
Intern kontroll	Ej tillräcklig	Acceptabel	Bra
Styrning och uppföljning	Ej tillräcklig	Acceptabel	Bra

Räkenskaperna bedöms vara rättvisande.

Sammantaget bedöms den **interna kontrollen** på gränsen mellan ej tillräcklig och acceptabel. Områden som har väsentliga brister enligt nämndens egen uppföljning är brist på lokaler i Runby för att erbjuda platser enligt skolval, att tillsyn av förskolor inte genomförts enligt plan, brister i redovisning av representation och kurser och konferenser, att det saknas kvitton till betalkort till stor del av kontrollerade transaktioner, brister i redovisning av momsavdrag vid användande av betalkort, etc. Några områden har brister år ut och år in, vilket indikerar att nämndens styrning och uppföljning av internkontroll behöver skärpas.

Bedömningen av **styrning och uppföljning** omfattar såväl ekonomistyrningen som verksamhetsstyrningen. Styrningen bedöms sammantaget som acceptabel. Nämnden bedöms ha ett ändamålsenligt styr- och ledningssystem till sitt förfogande. Måluppfyllelsen

vad gäller resultaten i skolan visar i många fall att uppsatta mål inte har nåtts och också på försämringar jämfört med föregående år i vissa fall. Det är av största vikt att arbetet med att förbättra resultaten fortsätter med stort fokus kommande år, särskilt inom områden med låga och försämrade resultat. Nämnden bör löpande följa upp att de handlingsplaner som tas fram genomförs och får avsedd effekt. När det gäller att utföra uppdrag som fullmäktige fastställt i budget för 2021 noterar vi sammanfattningsvis att uppdragen har en tendens att inte genomföras enligt de tidplaner som framgår av budget utan förskjuts framåt i tiden. Vi noterar också att nämnden inte på ett strukturerat sätt följer upp de 11 prioriterade verksamheter som kommunfullmäktige fastställt i budget.

Utfallet av ekonomin är totalt sett god. Driften av skolverksamhet i egen regi fortsätter dock redovisa underskott och detta även om underskottet har minskat. Enligt uppgift har åtgärder genomförts under 2021 för att i princip vara i balans 2022. För Väsby nya gymnasium förväntas dock ett mindre underskott även 2022.

4. Kultur- och fritidsnämnden

4.1. Genomförd granskning

Revisionen har granskat kultur- och fritidsnämndens verksamhet bl a genom:

- Genomgång av verksamhetsplan
- Protokollsläsning och genomgång av handlingar
- Granskning av delårsbokslut
- Granskning av verksamhetsberättelse

4.2. Mål och uppdrag

Kultur- och fritidsnämndens ansvarsområde är kulturverksamhet, fritidsverksamhet, ungdomsverksamhet och det övergripande arbetet med främjande av folkhälsa.

Kultur- och fritidskontoret är den kommunala utföraren som bedriver biblioteksverksamhet, kulturskolan, Gunnes gård, Naturskolan, Vega och den mobila ungdomsverksamheten samt fritidsgårdar. En fritidsgård av fyra drivs i privat regi. Kultur- och fritidskontoret är ansvarig beställare av driften av idrotts- och fritidsanläggningarna, utförare är kontoret för samhällsbyggnad med undantag för Vilundabadet som drivs av en privat aktör. Nämnden ansvarar för en del föreningsbidrag samt bidrag till studieförbund.

Av fullmäktiges budget för 2021 framgår följande nämndspecifika uppdrag för nämnden:

Uppdrag	Startdatum	Slutdatum
Utveckla biblioteksverksamheten (KFN) Utred möjligheten till alternativ lokal samt nya och innovativa arbetssätt. Arbetet leds av kultur- och fritidskontoret och uppdraget ska slutrapporteras senast 31 december 2021.	2019-01-01	2021-12-31
Främja folkhälsan (KFN) Utveckla det folkhälsofrämjande arbetet. Arbetet leds av kultur- och fritidskontoret och uppdraget ska slutrapporteras senast 31 december 2021.	2019-01-01	2021-12-31
Bygg en fullstor fotbollshall (KFN, KSTFU) Kommunen behöver en fullstor inomhushall för fotbollen. Undersök även utökade finansieringsmöjligheter, exv sponsring. Arbetet leds av kultur- och fritidskontoret och uppdraget ska slutrapporteras senast 30 augusti 2020.	2019-01-01	2021-04-30
Utreda framtida utveckling av Vilundaparken (KS, KFN) Utreda hur lågdelen mellan gymnastikhallen och ishallen kan byggas om och utvecklas i samband med byggandet av en ny gymnastikhall. Detta så att Vilundaparkens nuvarande funktioner och lokaler kan kompletteras med tillkommande idrotts-, förenings- och/eller utbildningslokaler.	2021-01-01	2022-12-31
Öka medborgarnytan och stärk kommunen som arbetsgivare genom digitalisering (KS, Alla) De digitala arbetssätt som snabbt utvecklades under våren 2020 för att minska behovet av fysiska möten öppnar möjligheter för fortsatta effektivitetsvinster. Dessa ska tas tillvara för att utveckla exempelvis distansundervisning, effektiv lokalanvändning och andra digitala arbetssätt. Medel avsätts 2021-2023 för digitalisering och för att utveckla kommunens framtida arbetssätt i gemensamma kontorsarbetsplatser.	2021-01-01	2022-12-31

Tre av uppdragen ska enligt budget vara genomförda 2021 medan två ska vara genomförda senast 2022-12-31.

Nämnden har också ett antal uppdrag som i budget 2021 benämns "prioriterad verksamhet inom nämndens ansvarsområde". Detta är samma uppdrag som riktades mot nämnden i 2020 års budget.

- Ökad digitalisering
- Öka valmöjligheterna inom kulturskoleverksamheten genom att införa en kulturskolepeng där elever kan välja mellan flera aktörer
- Investera i befintliga och nya idrottsanläggningar för att stärka idrottsföreningarnas förutsättningar och möjligheter att ta emot fler barn och ungdomar.
- Minska psykisk ohälsa bland unga.
- Gör Messingen tryggare genom en ökad närvaro av fler åldersgrupper.
- Skapa seniorenas hus som ska vara en öppen mötesplats för alla seniorer.
- Tillsätt ett samverkansråd med representanter från idrottsföreningar, politiker och tjänstepersoner för arbete med utformningen av Vilundaparken.
- Arbeta preventivt och främjande med folkhälsan i kommunen.
- Att ha en utökad kontakt och samverkan med universitet och högskolor.

Nämnden har fastställt mål i enlighet med den struktur och de perspektiv som beslutats av kommunfullmäktige. I huvudsak mäts utbud och utnyttjande av tjänsterna.

4.3. Uppföljning

Pandemin har, liksom år 2020, påverkat samtliga sju enheter i nämnden utifrån i princip alla perspektiv: ekonomi, samhälle och miljö, medarbetare och medborgare. Många verksamheter har begränsats. Under en tid under hösten kunde ett antal verksamheter bedrivas utifrån ett "normalläge", medan året avslutades med en situation med nya restriktioner med mycket stor påverkan på nämndens verksamheter.

Fotbollshallen som enligt budget 2021 skulle vara klar 2021 håller fortfarande på att byggas i Vilundaparken. Projektets tidsplan och ekonomi uppskattas av kontoret för samhällsbyggnad som snäv, och kommer att följas upp och rapporteras till kultur- och fritidskontoret löpande. Kontoret inväntar också besked om kostnad/möjlighet att uppföra en 7-spelsplan i anslutning till hallen.

Uppdraget att utveckla biblioteksverksamheten under 2021 har av nämndens bedömts grön. Det har inte skett något nytt gällande nya lokaler för biblioteksverksamheten. Utredning av lokalisering i nya kontorslokaler i Väsby Entré pågår. Verksamheten har utvecklats genom digitala lösningar samt verksamhet på plats i mindre skala.

Uppdraget att utveckla det folkhälsofrämjande arbetet har av nämnden bedömts som gult. Nämnden anger i verksamhetsberättelsen för 2021 att pandemin har påverkat arbetet med folkhälsa negativt. En stor del av nämndens och föreningslivets aktiviteter har begränsats.

Nämndens övergripande uppföljning av nämndmålen presenteras enligt nedan i verksamhetsberättelsen för 2021:

Nämndmål	Resultat 2021
Nämndens ekonomi ska vara i balans	◆
Kultur- och fritidsnämnden ska tillhandahålla trygga, tillgängliga och välskötta mötesplatser och lokaler.	●
Kultur- och fritidsnämndens verksamheter ska hålla en hög kvalitet genom god delaktighet och ett gott bemötande.	●
Kultur- och fritidsnämndens verksamheter ska främja social och ekologisk hållbarhet genom ett tydligt miljö- och folkhälsofokus.	◆
Kultur- och fritidsnämnden ska medverka till ett gott näringslivsklimat och en inkluderande arbetsmarknad.	●
Kultur- och fritidskontoret ska vara en attraktiv, uppskattad och modern arbetsgivare.	●

Några mer väsentliga avvikelser har inte noterats utöver effekter som rimligen kan förväntas av pandemin. Glädjande är att NKI ökat betydligt sedan senaste mätningen år 2019 enligt nedan:

Nyckeltal	Resultat 2019	Resultat 2020	Resultat 2021	Mål 2021
● NKI Messingen	69,2	-	88	87
● NKI Väsbygården	67,4	-	89	80
● NKI bibliotek	77,5	-	86	83

4.3.1. Ekonomi/resursplanering

Resultatet 2021 inom kultur- och fritidsnämndens verksamhetsområden visar ett överskott mot budget på 4,7 mkr vilket motsvarar 2,8% av omsättningen.

De största avvikelserna ligger inom idrotts- och fritidsenheten där lägre hyreskostnader påverkar resultatet positivt med 7 mkr för helåret då färdigställandet av fotbollshallen försenats. Därtill har man fått extra kostnader för incidenter i Vilundaparken under våren samt felavhjälpande av underhåll gällande Vilundabadet. Även minskade intäkter gällande lokalhyror från föreningar och stiftelser på grund av hyreslättnader under vårterminen.

Covid-19 har fått stora effekter på verksamhetens ekonomi 2021 precis som 2020. Såväl intäktsbortfall för hyror och evenemang som ökat ekonomiskt stöd till föreningsliv och aktörer har belastat nämndens resultat.

4.4. Intern kontroll

Kultur- och fritidsnämnden har fastställt en internkontrollplan för 2021.

Brister finns fortsatt i hanteringen av betalkort. Detta område har varit bristfälligt även tidigare år och det är av stor vikt att nämnden agerar. Några andra röda områden har inte lyfts fram av nämnden. Dock finns avvikelser (gula områden) noterade inom områdena representation

samt att det noteras att rutiner för brandskyddskontroller saknas under semesterperioder hos idrotts- och fritidsenheten.

4.5. Rekommendationer

- Områden inom intern kontroll som brister år efter år behöver vara föremål för nämndens åtgärder och en mer kontinuerlig uppföljning vid nämndmötena. Detta gäller främst betalkort men även representation.
- Nämnden redovisar i verksamhetsberättelsen för året en uppföljning av de uppdrag som riktas till nämnden i kommunfullmäktiges budget. I fullmäktiges budget framgår också nio uppdrag som i budget 2021 benämns "prioriterad verksamhet inom nämndens ansvarsområde". Detta är samma uppdrag som riktades mot nämnden i 2020 års budget. Någon tydlig strukturerad uppföljning av dessa prioriterade områden görs inte och bör utvecklas i kommande uppföljningar.

4.6. Sammanfattande bedömning kultur- och fritidsnämnden

Utifrån genomförd granskning under året bedömer vi sammanfattningsvis kultur- och fritidsnämnden enligt följande:

Rättvisande räkenskaper	Ej rättvisande	Ej helt rättvisande	Rättvisande
Intern kontroll	Ej tillräcklig	Acceptabel	Bra
Styrning och uppföljning	Ej tillräcklig	Acceptabel	Bra

Räkenskaperna bedöms vara rättvisande.

Nämndens behöver stärka sin uppföljning av **internkontroll**planen. Detta gäller områden där brister inte åtgärdas trots att bristerna uppmärksammas under flera år, t ex betalkort.

Uppföljningen av verksamhetsmål och ekonomiska mål visar sammantaget på en god måluppfyllelse. Effekter av pandemin påverkar måluppfyllelsen inom flera områden. Uppföljning av de nio prioriterade verksamheter som framgår av fullmäktiges budget för 2021 bör följas upp på ett mer stringent sätt i kommande uppföljningar. **Styrning och uppföljning** bedöms som acceptabel.

5. Omsorgsnämnden

5.1. Genomförd granskning

Revisionen har granskat omsorgsnämnden bland annat genom:

- Genomgång av verksamhetsplan
- Genomgång av protokoll och handlingar
- Granskning av delårsbokslut
- Granskning av verksamhetsberättelse

Revisionen har även genomfört ett möte med nämndens presidium och kontorets ledning i november 2021.

5.2. Fördjupad granskning av kompetensförsörjning

I granskningsrapport nr 9/2021 om kompetensförsörjningen, som främst är inriktad på kommunstyrelsen, lämnas också en rekommendation till nämnden, nämligen:

I syfte att möta nämndernas verksamhetsbehov på kort och lång sikt med kommunstyrelsens ansvar för kompetensförsörjning rekommenderas socialnämnden, bygg- och miljönämnden, omsorgsnämnden samt utbildningsnämnden att i samarbete med kommunstyrelsen följa upp kompetensförsörjningsarbetet och regelbundet framta kompetensbehovsprognoser.

5.3. Mål och uppdrag

Omsorgsnämnden ansvarar för att tillhandahålla och fullgöra kommunens uppgifter inom äldreomsorgen och omsorg om funktionshindrade. Social- och omsorgskontoret bereder och verkställer nämndens fattade beslut. På kontoret är det *Avdelningen för äldre och personer med funktionsnedsättning* samt den kommunala utföraren *Väsby stöd och omsorg* som arbetar med frågor inom omsorgsnämndens ansvarsområde. Inom nämndens ansvarsområde finns både kommunala och privata utförare.

I budget med flerårsplan 2021–2023 har fullmäktige tilldelat nämnden fyra nämndspecifika uppdrag enligt nedan:

Uppdrag	Startdatum	Slutdatum
Utreda möjligheterna att införa transportservice i egen regi (UBN, ON) Genom utredning undersöka om en transportservice i egen regi kan åstadkomma mervärde för brukarna samt hålla kontroll över kostnaderna	2020-01-01	2021-12-31
Utreda införandet av kvalitetspeng i äldreomsorgen (ON) Utreda införandet av en kvalitetspeng för äldreboenden och hemtjänst. Kvalitetspengen ska motverka sådant som fallskador och liggsår samt premiera god kost, ett gott bemötande och en god omvårdnad på såväl privat som kommunalt drivna boenden och i hemtjänsten.	2021-01-01	2022-04-30
Öka individens förmåga till långsiktig självständig försörjning (KS, Alla) Effekten av att en individ kommer i egen självständig försörjning och inte längre är i behov av ekonomiskt bistånd är mycket stor. Kommunorganisationen som helhet ska därför bidra till att öka individens förmåga och incitament för långsiktig självständig försörjning. Insatserna ska riktas särskilt till individer som ligger i riskzonen för långvarig arbetslöshet.	2021-01-01	2023-12-31
Öka medborgarnyttan och stärk kommunen som arbetsgivare genom digitalisering (KS, Alla) De digitala arbetssätt som snabbt utvecklades under våren 2020 för att minska behovet av fysiska möten öppnar möjligheter för fortsatta effektivitetsvinster. Dessa ska tas tillvara för att utveckla exempelvis distansundervisning, effektiv lokalanvändning och andra digitala arbetssätt. Medel avsätts 2021-2023 för digitalisering och för att utveckla kommunens framtida arbetssätt i gemensamma kontorsarbetsplatser.	2021-01-01	2022-12-31

Vidare har nämnden även följande fem uppdrag att genomföra, vilka i budgeten benämns "prioriterad verksamhet inom nämndens ansvarsområde".

- Ökad digitalisering.
- Arbeta med tillgänglighetsfrågor som avser den fysiska miljön, tekniska och digitala hjälpmedel samt inkluderande attityder.
- Fördjupat stöd till närstående och anhöriga.
- Utreda förutsättningarna för mellanboendeformer för seniorer som vill ha tillsyn och gemenskap snarare än vård.
- Att ha en utökad kontakt och samverkan med universitet och högskolor.

Dessa fem prioriterade verksamheter är desamma som i budget 2020 men punkten om mellanboendeformer har formulerats om från att "skapa mellanboendeformer för seniorer som vill ha tillsyn..." till att "utreda förutsättningarna för mellan boendeformer för seniorer som vill ha tillsyn..."

Nämnden har fastställt mål i enlighet med den struktur och de perspektiv som fastställts av kommunfullmäktige. Vidare har en rad handlingsplaner utarbetats för att uppnå de av nämnden och kommunfullmäktige beslutade målen och uppdragen.

5.4. Uppföljning

I verksamhetsberättelsen för 2021 redovisas en uppföljning av mål och uppdrag. Uppföljningen knyter väl an till verksamhetsplan och budget.

Av de fyra specificerade uppdragen från kommunfullmäktige i budget 2021 är det endast ett som har slutdatum under 2021 och det avser införandet av transportservice i intern regi. Av verksamhetsberättelsen framgår att uppdraget har försenats med nytt slutdatum 2022-12-31. Nämnden anger att skälet till förseningen är att utredningskompetensen inom området saknas och konsult inte ännu finns upphandlad. Klargörande dialoger kring gränsdragning och uppdragets innehåll har hållits mellan social- och omsorgskontoret, utbildningskontoret och kommunledningskontoret som har gemensamt ansvar för uppdraget där nästa steg i form av konsultupphandling kommer hanteras av kommunledningskontoret. Det råder en osäkerhet om uppdraget kommer att slutföras i tid.

När det gäller prioriterade verksamheter så beskrivs uppföljning av dessa områden i verksamhetsberättelsen. Utredningen om mellanboendeformer för seniorer har visat att kommunen kan erbjuda ett ändamålsenligt stöd för den enskilde utan att införa biståndsbedömt trygghetsboende. Omsorgsnämnden har dock beslutat att starta ett projekt med vård/vårdinna på Sandavägens trygghetsboende med syfte att arbeta målinriktat mot den ofrivilliga ensamhet som råder bland vissa äldre personer.

Fyra (föregående år två) av åtta nämndmål anses vara uppfyllda (grön), medan resterande fyra (föregående år sex) bedöms delvis uppfyllda (gul).

Nämndmål	Resultat 2021
Omsorgsnämndens verksamheter ska sträva efter att utifrån givna resurser optimera nyttan för de som använder nämndens tjänster.	
Omsorgsnämndens ekonomi är i balans	
Medborgare inom omsorgsnämndens ansvarsområde tillförsäkras ett individuellt utformat stöd, samt en trygg och god vård och omsorg.	
Medborgare inom omsorgsnämndens ansvarsområde upplever delaktighet och inflytande.	
Omsorgsnämnden ska verka för minskad miljöpåverkan och klimatsmarta lösningar.	
Omsorgsnämnden ska främja social hållbarhet genom förebyggande insatser för barn, unga och vuxna.	
Omsorgsnämnden ska stärka enskilda individers förutsättningar till studier och arbete samt verka för ett gott näringslivsklimat.	
Omsorgsnämndens verksamhet präglas av mångfald samt kompetenta, engagerade och nöjda medarbetare.	

I verksamhetsberättelsen framgår att flera nyckeltal förbättrats jämfört med tidigare och också överstiger budgeterade målnivåer. När det gäller t ex brukarbedömningar redovisas följande mått:

Nyckeltal	Resultat 2019	Resultat 2020	Resultat 2021	Mål 2021
● Brukarbedömning boendestöd SoL - All personal förstår brukaren, andel (%)	75,49%		87,05%	80 %
● Brukarbedömning boendestöd- Brukaren får den hjälp hen vill ha, andel (%)	77,67%		83,1%	80 %
● Brukarbedömning boende särskild service SOL- brukaren får den hjälp hen vill ha, andel (%)	75%		90,48%	80 %

Det är positivt att nämnden beskriver hur utfallen förhåller sig till snittet i länet och riket för att öka förståelsen för utfallen. När det gäller det första och sista av nyckeltalen ovan är Upplands väsby i nivå eller bättre än snittet medan man för det andra nyckeltalet ligger något undersnittet för både länet och riket.

Nyckeltal	Resultat 2019	Resultat 2020	Resultat 2021	Mål 2021
◆ Hur troligt är det att du skulle rekommendera Upplands Väsby kommun som arbetsplats till någon du känner?*	82%	77%	77%	83%
● Hållbart medarbetarengagemang (HME)**	84%	86%	85%	85%
■ Hur troligt är det att du skulle rekommendera Upplands Väsby kommun som arbetsplats till någon du känner? (Kommunal utförare)	68%	62%	57%	70%
■ Hållbart medarbetarengagemang (HME) (kommunal utförare)	82%	79%	75%	85%

När det gäller medarbetarperspektivet så anger nämnden att det övergripande målet delvis är uppfyllt (gult). Hållbart medarbetarengagemang och nyckeltalet att rekommendera Upplands väsby kommun som arbetsgivare ligger lågt och har minskat sedan 2019. Detta är bekymmersamt. Nämnden lämnar i verksamhetsberättelsen en analys av orsakerna till detta, bl a lyfts pandemin, hög omsättning på chefer och bristande ledningsstruktur fram. För övriga kommentarer till kompetensförsörjning hänvisas till den fördjupade granskningen som gjorts av kompetensförsörjning under 2021 (se separat rapport från revisionen 9/2021).

5.4.1. Ekonomi/resursplanering

Ökade volymer med direkt koppling till demografiska förändringar och befolkningsprognosen gav 2021 ökad kommunersättning och uppgår till 10,5 mkr. Antalet invånare över 80 år kommer att öka markant inom planperioden, vilket främst påverkar volymerna inom särskilt boende för äldre. Även antalet personer med LSS-insatser ökar i takt med att kommuninvånarna blir fler, vilket ger en inverkan på volymerna såväl inom olika former av boende som inom andra verksamheter enligt LSS. Kommande år (2022-2023) ökar ersättningen för volymer med 19 respektive 19,8 mkr.

Resultatet för 2021 är ett överskott jämfört med budget om 60 mkr (5% av omsättningen). Det är främst avdelningen för äldre och personer med funktionsnedsättning som avviker med 63 mkr. Nämnden förklarar detta med betydligt lägre volymer än planerat till följd av pandemin. Även resultatförda statsbidrag kopplade till pandemin har skapat stora överskott. Bidrag överstiger budget med 52 mkr.

Väsby stöd och omsorg (VSO) som är den kommunala utföraren redovisar ett resultat på minus 12,8 mkr för 2021. Det negativa resultatet beror på lägre beläggningsgrad inom särskilt boende för äldre (SÄBO). Där uppstår en förlust av volymersättning med -19,9 mkr under 2021. På grund av effekten på den tidigare omorganisationen (genomförd 2019-2021 maj) och frånvaro i relation till restriktioner under första halvåret har personalkostnader och kostnader för inhyrd personal ökat med 20 mkr mer än budgeterat. Underskottet hänförs också till det faktum att tillagningsköket drivs utifrån en kostnads massa som vida överstiger 6,4 mkr av de budgeterade medlen (budget på 11,6 mkr jämfört med utfall 18 mkr).

5.5. Intern kontroll

Nämnden har under året följt upp beslutad internkontrollplan. Den interna kontrolluppföljningen baseras på en analys av de största riskerna i nämnden och uppföljningen sker utifrån fyra olika perspektiv. Uppföljningen visar att den interna kontrollen är god inom flera områden, särskilt de som är verksamhetsinriktade. Området GDPR har fått både röd och gul utvärdering i den interna kontrolluppföljningen. Det är viktigt att fokus sker på att säkerställa att personuppgiftshanteringen följer gällande lagstiftning. Revisionens fördjupade granskningar tidigare år påvisar också brister inom detta område. Även området kurser/konferenser har fått rött och representation och betalkort har fått gult. Detta är områden där brister noterats under många år. Nämnden behöver vidta åtgärder för att bristerna inte ska kvarstå var år.

5.6. Rekommendationer

- Nämnden behöver arbeta strukturerat med att vara en attraktiv arbetsgivare.
- Säkerställ rimlig budgetering av det kommunala tillagningsköket.
- Nämnden behöver fokusera mer på att säkerställa att personuppgiftshanteringen följer gällande lagstiftning (GDPR).
- Den interna kontrollen behöver stärkas vad gäller resor och konferenser, samt betalkort och representation.

5.7. Sammanfattande bedömning omsorgsnämnden

Utifrån genomförd granskning under året bedömer vi sammanfattningsvis omsorgsnämnden enligt följande:

Rättvisande räkenskaper	Ej rättvisande	Ej helt rättvisande	Rättvisande
Intern kontroll	Ej tillräcklig	Acceptabel	Bra
Styrning och uppföljning	Ej tillräcklig	Acceptabel	Bra

Räkenskaperna bedöms vara rättvisande.

Den **interna kontrollen** bedöms totalt sett vara acceptabel. Den interna kontrollen är dock inte tillräcklig vad gäller områdena GDPR, kurser och konferenser, samt betalkort. Nämnden behöver vidta kraftfullare åtgärder då bristerna förelegat under många år.

Bedömningen av **styrning och uppföljning** omfattar såväl ekonomistyrningen som verksamhetsstyrningen. Området styrning och uppföljning bedöms utifrån en mängd olika perspektiv. Ett område som förbättrats är brukarbedömningar inom flera områden. Ett viktigt område för nämnden att förbättra styrningen inom är "attraktiv arbetsgivare" där nyckeltalen påvisar brister. Styrning och uppföljning bedöms som acceptabel.

6. Socialnämnden

6.1. Genomförd granskning

Revisionen har granskat socialnämnden bland annat genom:

- Genomgång av verksamhetsplan
- Genomgång av protokoll och handlingar
- Granskning av delårsbokslut
- Granskning av verksamhetsberättelse

Ett möte med nämndens presidium och kontorets ledning ägde rum i november 2021.

6.2. Fördjupade granskningar

6.2.1. Våld i nära relationer

En fördjupad granskning har gjorts som omfattar kommunens arbete vad gäller våld i nära relationer.

Den sammanfattande bedömningen av arbetet mot våld i nära relationer är att nämnden har tillsett en ändamålsenlig styrning och uppföljning utifrån de mål som finns framtagna i verksamhetsplanen med tillhörande fokusområden. Styrkedjan utifrån den handlingsplan som nämnden antagit för arbete mot våld i nära relationer bedöms dock som otydlig. En rad utvecklingsområden har identifierats i granskningen. Med anledning av vad som framkommit rekommenderas nämnden att:

- aktivt följa upp arbetet med att integrera handlingsplanen för arbetet mot våld i nära relationer i nämndens ordinarie styrsystem som planeras under år 2021
- fortlöpande kartlägga förekomsten av våld och våldsutsatta i kommunen med tillhörande analys över insatser i syfte att säkerställa att utbudet möter behovet
- säkerställa systematisk uppföljning på aggregerad nivå, där exempelvis genomförda insatser följs upp och används som underlag i utvecklingen av verksamheten
- på ett strukturerat sätt följa upp arbetet med att utveckla den externa samverkan och säkerställa att erforderliga åtgärder vidtas
- följa verksamhetens deltagande i det övergripande brottsförebyggande arbetet med fokus på områdena våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck
- aktivt följa pågående utveckling avseende insatser som erbjuds våldsutövare i syfte att säkerställa att erforderliga förebyggande insatser ges
- särskilt följa upp hur arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck bedrivs och vidta åtgärder för att säkerställa att metodstöd och kompetens är implementerade

Rapporten finns i sin helhet publicerad på kommunrevisionens hemsida (Revisionsrapport nr 2/2021).

6.2.2. Fördjupad granskning av kompetensförsörjning

I granskningsrapport nr 9/2021 om kompetensförsörjningen, som främst är inriktad på kommunstyrelsen, lämnas också en rekommendation till nämnden, nämligen:

I syfte att möta nämndernas verksamhetsbehov på kort och lång sikt med kommunstyrelsens ansvar för kompetensförsörjning rekommenderas socialnämnden, bygg- och miljönämnden, omsorgsnämnden samt utbildningsnämnden att i samarbete med kommunstyrelsen följa upp kompetensförsörjningsarbetet och regelbundet framta kompetensbehovsprognoser.

6.3. Mål och uppdrag

Socialnämnden ansvarar för individ- och familjeomsorg, mottagning av flyktingar enligt bosättningslagen, ensamkommande flyktingbarn, stödinsatser för flyktingar och andra personer för att underlätta inträdet på arbetsmarknaden samt konkurrensneutralitet. Verksamheten bedrivs av kommunala utförare och fristående huvudmän. Social- och omsorgskontoret bereder ärenden och verkställer socialnämndens fattade beslut. På kontoret är det avdelningen individ- och familjeomsorgen som arbetar med frågor inom nämndens ansvarsområde.

I fullmäktiges budget för 2021 riktas inte några specifika uppdrag enbart till Socialnämnden. Däremot finns tre uppdrag som berör Socialnämnden tillsammans med andra nämnder. Ett av dessa uppdrag har slutdatum 2021-12-31, nämligen att utreda och implementera organisation och strukturer för samarbete inom arbetsmarknad.

Uppdrag	Startdatum	Slutdatum
Öka individens förmåga till långsiktig självständig försörjning (KS, Alla) Effekten av att en individ kommer i egen självständig försörjning och inte längre är i behov av ekonomiskt bistånd är mycket stor. Kommunorganisationen som helhet ska därför bidra till att öka individens förmåga och incitament för långsiktig självständig försörjning. Insatserna ska riktas särskilt till individer som ligger i riskzonen för långvarig arbetslöshet.	2021-01-01	2023-12-31
Utred och implementera organisation och strukturer för samarbete inom arbetsmarknad (KS, UBN, SN) För att understödja effektiva insatser med utgångspunkt i individens behov krävs en ökad samordning och samverkan inom organisationen, med näringslivet och med andra externa parter. Målet är stärkt vägledning av individen genom gemensamma processer och arbetssätt.	2021-01-01	2021-12-31
Öka medborgarnyttan och stärk kommunen som arbetsgivare genom digitalisering (KS, Alla) De digitala arbetssätt som snabbt utvecklades under våren 2020 för att minska behovet av fysiska möten öppnar möjligheter för fortsatta effektivitetsvinster. Dessa ska tas tillvara för att utveckla exempelvis distansundervisning, effektiv lokalanvändning och andra digitala arbetssätt. Medel avsätts 2021-2023 för digitalisering och för att utveckla kommunens framtida arbetssätt i gemensamma kontorsarbetsplatser.	2021-01-01	2022-12-31

Liksom i budget 2020 riktas även övriga uppdrag till nämnden vilka i 2021 års budget benämns "prioriterad verksamhet inom nämndens ansvarsområde". Flera av dessa är desamma som i budget 2020.

- Ökad digitalisering.
- Minska psykisk ohälsa bland unga.
- Förstärkt arbete mot hedersförtryck och mot våld i nära relationer.
- Öka kommunens samarbete med de frivilliga aktörerna och bostadsbolagen för att genomföra hemlöshetsstrategin.
- Använda evidensbaserade metoder för att möta dagens föräldrar i sitt föräldraskap.
- Nollvision för barnfattigdom.
- Ge möjlighet till ett bra boende för personer som är på väg ut ur alkohol- och drogmissbruk.
- Arbeta med tillgänglighetsfrågor som avser den fysiska miljön, tekniska och digitala hjälpmedel, samt inkluderande attityder.
- Att ha en utökad kontakt och samverkan med universitet och högskolor.

Nämnden har fastställt mål i enlighet med den struktur och de perspektiv som fastställts av kommunfullmäktige.

6.4. Uppföljning

Det uppdrag som skulle genomföras under 2021 enligt fullmäktiges budget gällande att utreda och implementera organisation och strukturer för samarbete inom arbetsmarknad med kommunstyrelsen och utbildningsnämnden bedömer socialnämnden som grönt, dvs genomfört.

Enheten vägval vuxen och Arbetsförmedlingen har upprättat en struktur för samverkan i individärenden. Regelbundna samverkansmöten med Arbetsförmedlingen, Hoppet, Workcenter och Vägval unga har genomförts under hela året. Fokus har varit att hitta lösningar som fungerar för målgruppen som besöker verksamheterna. Chefer för vägval vuxen, Vuxenutbildningen och ekonomiskt bistånd har inrättat regelbundna möten 1 ggr per månad för utveckling av samverkan.

Under hösten påbörjades processkartläggning/värdesflödesanalys för vägval unga och enheten ekonomiskt bistånd. Detta för att kunna optimera processerna och identifiera samverkansytor och möjligt dubbelarbete som kan effektiviseras.

Nämndmål	
Socialnämndens verksamheter ska sträva efter att utifrån givna resurser optimera nyttan för de som använder nämndens tjänster.	●
Socialnämndens ekonomi är i balans	■
Socialnämnden ska, utifrån varje individs förutsättningar, öka möjligheterna för den enskilde; barn, ungdom och vuxen, att leva ett självständigt liv med grundläggande trygghet och stabilitet.	◆
Socialnämndens verksamheter ska kännetecknas av brukardelaktighet och brukarinflytande på alla nivåer och inom alla verksamheter	◆
Socialnämnden ska stärka enskilda individers förutsättningar till studier och arbete	◆
Socialnämnden ska verka för minskad miljöpåverkan och klimatsmarta lösningar	●
Socialnämnden ska verka för att öka tryggheten i kommunen och främja social hållbarhet genom förebyggande insatser för barn, unga och vuxna.	●
Socialnämndens verksamheter präglas av mångfald samt kompetenta, engagerade och nöjda medarbetare	■

Uppföljning av mål och uppdrag sker på ett strukturerat sätt i verksamhetsberättelsen. På övergripande nivå bedömer nämnden att två områden är röda (ett föregående år), tre är gula, dvs delvis uppfyllda och tre är gröna, dvs uppfyllda. Det mål som varit rött både 2020 och 2021 är ekonomin. Vi noterar att socialnämnden under många år haft problem med ekonomin och att ekonomistyrningen behöver stärkas.

Målet att vara en attraktiv arbetsgivare uppnås inte. Som framgår av tabellen nedan är hållbarhet medarbetarengagemang lägre än 2019 och lägre än målet. En mindre förbättring jämfört med 2020 kan dock skönjas. Personalomsättningen är också på en hög nivå samtidigt som medarbetare i förhållandevis låg grad kan rekommendera Upplands Väsby som arbetsplats. I verksamhetsberättelsen saknas en tydlig handlingsplan för att komma tillrätta med de låga resultaten.

Nyckeltal	Resultat 2019	Resultat 2020	Resultat 2021	Mål 2021
■ Hållbart medarbetarengagemang	83%	72%	75%	85%
■ Andel medarbetare som avslutat sin anställning vid Individ och familjeomsorgens verksamheter	26%	16,3%	18%	10%
■ Hur troligt är det att medarbetare inom individ- och familjeomsorgen skulle rekommendera Upplands Väsby kommun som arbetsplats till en vän	65%	57%	59%	70%

6.4.1. Ekonomi/resursplanering

Socialnämnden budget är fortsatt inte i balans och visar ett underskott på -14,9 mkr (föregående år -15,1 mkr). Avvikelsen är väsentlig (6,5% av omsättningen) och nämnden kommer inte tillrätta med detta.

2020 lyfte nämnden fram att underskottet främst berodde på ökade kostnader för ekonomiskt bistånd och placeringar på skyddat boende som kostade mer än budgeterat. Ökningen uppgavs kunna ha ett samband med covid-19. Några större direkta kostnader relaterade till covid-19 lyftes dock inte fram. Samtidigt skrev nämnden att kostnader för utbetalt försörjningsstöd ökat i och med lågkonjunkturen med anledning av de åtgärder som samhället vidtagit för att förhindra smittspridningen av coronaviruset. Därutöver ökade även kostnaderna för inhyrd personal under hösten 2020 till följd av en markant ökning av antalet anmälningar om barn som for illa. Åtgärdsplan för att uppnå ekonomi i balans 2021 inkluderar att få fler i egen försörjning, hemmaplanslösningar för att sänka placeringskostnader, minskade lokalkostnader genom att flytta samman verksamheter samt omfördelning och effektivisering av personalresurser.

Revisionen lyfte vid möte med nämnden fram att det verkade finns brister i realismen i vissa antaganden i budgeten för 2021. I verksamhetsberättelsen för 2021 bekräftar nämnden att t ex de budgeterade dygnskostnaderna för placeringar av unga är felaktigt låg, vilket svarar för 6 mkr av avvikelsen. Det är bekymmersamt att nämnden inte lyckas få till den ordentlig kvalitetssäkring av budgeten innan den beslutas. T ex var snittkostnaden för HVB och SIS per dygn 4 380 kr 2020 men i budgeten för 2021 antog man en snittkostnad på 3 100 kr. Utfallet 2021 blev 5 486 kr. Även i budget 2022 finns indikationer på att man underskattar vissa snittkostnader. Snittkostnad per dygn i samtliga boendeformer barn och unga var 1 937 kr år 2020 medan man i budget 2021 antagit att snittkostnaden ska bli 1 500 kr.

Ytterligare 6 mkr av avvikelsen 2021 uppges bero på att kostnader för inhyrd personal varit högre än budgeterat. Även 2020 var det en negativ avvikelse på denna post som också förklarades av samma skäl, dvs ökad ärendemängd. Även här finns sålunda indikationer på att man inte tar höjd i budgeten för kostnader på ett realistiskt sätt.

6.5. Intern kontroll

Nämnden har under året följt upp beslutad internkontrollplan. Två kontrollmoment har rödmarkerats i nämndens uppföljning av internkontrollen i verksamhetsberättelsen. Detta gäller ekonomin som är i obalans och kompetensförsörjning. Mindre avvikelser har noterats bl a vad gäller kurser och konferenser.

6.6. Rekommendationer

- Nämnden bör säkerställa ett aktivt arbete för att uppnå god arbetsmiljö och nöjda medarbetare. Resultaten är låga vad gäller medarbetarnyckeltal och det saknas en tydlig handlingsplan från nämnden för att komma tillrätta med detta.
- Ekonomistyrningen är inte tillräcklig. Nämnden behöver säkerställa att antaganden om priser och volymer i budgeten för väsentliga poster är realistiska.

6.7. Sammanfattande bedömning socialnämnden

Utifrån genomförd granskning under året bedömer vi sammanfattningsvis socialnämnden enligt följande:

Rättvisande räkenskaper	Ej rättvisande	Ej helt rättvisande	Rättvisande
Intern kontroll	Ej tillräcklig	Acceptabel	Bra
Styrning och uppföljning	Ej tillräcklig	Acceptabel	Bra

Räkenskaperna bedöms vara rättvisande.

Den **interna kontrollen** bedöms totalt sett vara acceptabel. Den interna kontrollen är dock inte tillräcklig vad gäller områdena betalkort, representation och ekonomi i balans. Nämnden behöver vidta kraftfullare åtgärder inom detta område då bristerna förelegat under många år. Inom samtliga områden, med undantag för Kurser och konferenser, noteras avvikelser.

Bedömningen av **styrning och uppföljning** omfattar såväl ekonomistyrningen som verksamhetsstyrningen. Området styrning och uppföljning bedöms utifrån en mängd olika perspektiv. Den sammantagna bedömningen är på gränsen mellan Ej tillräcklig och Acceptabel. Nämndens ekonomistyrning bedöms inte vara acceptabel då ekonomi i balans inte förelegat under lång tid. Nämnden behöver säkerställa att antaganden om priser och volymer i budgeten för väsentliga poster är realistiska. Nämnden har beslutat om åtgärder för att minska kostnaderna. Dessa har dock varit otillräckliga för att klara den av fullmäktige beslutade ramen.

Vi har noterat indikationer på att så inte är fallet när vi gått igenom nämndens budget under året och träffat nämndens presidium. I verksamhetsberättelsen för 2021 bekräftar nämnden att så är fallet. Brister finns också inom området attraktiv arbetsgivare/kompetensförsörjning. Måluppfyllelsen är dock relativt god för huvuddelen av de verksamhetsmål som följs upp.

7. Familjerättsnämnden

År 2005 bildade Sigtuna, Sollentuna och Upplands Väsby kommuner den gemensamma nämnden för familjerätt. Verksamheten bedrivs under benämningen Familjerättsbyrå för Sigtuna, Sollentuna och Upplands Väsby. Upplands Väsby kommun är huvudman för verksamheten.

Områden som nämnden arbetar inom styrs främst av lagar inom föräldrabalken och socialtjänstlagen och avser faderskap, adoption, vårdnad, boende och umgängesfrågor. Verksamheten avser myndighetsutövning. Personalen tillhör social- och omsorgskontoret.

7.1. Genomförd granskning

Revisionen har granskat familjerättsnämnden bl.a. genom:

- Granskning av verksamhetsplan.
- Genomläsning av protokoll och handlingar.
- Granskning av verksamhetsberättelse.

7.2. Mål och uppdrag

Kommunfullmäktige beslutade i flerårsplan med budget 2021–2023 om övergripande mål som ska utgöra den gemensamma inriktningen för nämnder, styrelser och utskott.

De uppdrag som riktas till nämnden från fullmäktige är uppdrag som riktas till samtliga nämnder. Några specifika uppdrag just till Familjerättsnämnden finns inte.

Uppdrag	Startdatum	Slutdatum
Öka individens förmåga till långsiktig självständig försörjning (KS, Alla)	2021-01-01	2023-12-31
Öka medborgarnyttan och stärk kommunen som arbetsgivare genom digitalisering (KS, Alla)	2021-01-01	2022-12-31

Vidare framgår att nämnden ska prioritera att jobba med ökad digitalisering samt att ha en utökad kontakt och samverkan med universitet och högskolor.

7.3. Uppföljning

Det bedöms föreligga god stringens och struktur på den uppföljning som sker av mål och uppdrag.

Nämndmål	Resultat 2021
Familjerättsnämnden ska sträva efter att utifrån givna resurser optimera nyttan för de som använder nämndens tjänster	●
Familjerättsnämndens ekonomi är i balans	■
Familjerättsnämndens verksamhet ska präglas av en aktiv samverkan som säkerställer en god service till medborgarna	●
Familjerättsnämndens arbete ska för medborgaren kännetecknas av hög delaktighet och rättssäkerhet	●
Familjerättsnämnden ska verka för minskad miljöpåverkan och klimatsmarta lösningar	●
Familjerättsnämnden ska stärka enskilda individers förutsättningar till studier och arbete	●
Familjerättsnämndens verksamhet präglas av mångfald samt kompetenta, engagerade och nöjda medarbetare	◆

Nämndens presentation av verksamhetsuppföljningen i verksamhetsberättelsen för 2021 ger en god bild av verksamhetens resultat.

Föregående år noterade vi att nämnden hade en hög personalomsättning. Endast 70% skulle rekommendera Upplands Väsby kommun som arbetsplats till någon man känner, vilket var en minskning från 91% 2019. Familjerättsnämnden har lyckats att vända den stora personalomsättningen från 2020 till betydligt lägre. Alla vakanta tjänster har bemannats, rekrytering av kommande projektjänster påbörjades och sjukfrånvaron var låg. Nyckeltalen från medarbetarundersökningen är något lägre än målet, men fortfarande på hög nivå (över 80 %). Inom ramen för satsning att behålla och kompetensutveckla personal har fokus varit inriktad på en hållbar arbetstygnd på grund av stora ärendevolymer, men även möjligheten till kompetensutveckling samt en sund ergonomisk arbetsmiljö. Inom uppdraget för att stärka kommunen som arbetsgivare genom digitalisering har nya digitala system testats och tagits i bruk. Säkra e-post och digitala möten har förbättrat rättssäkerheten.

Nyckeltal	Resultat 2019	Resultat 2020	Resultat 2021	Mål 2021
◆ Hur troligt är det att du skulle rekommendera Upplands Väsby kommun som arbetsplats till någon du känner?	91%	70%	82%	85%
◆ HME_(SKL)_Medarbetarundersökning	93%	86%	81%	85%
■ Personalomsättning	9,09%	33,33%	15,38%	10%
● Sjukfrånvaro av ordinarie arbetstid aggregerad	4,6%	2,3%	2,5%	3%

Verksamheten har arbetat intensivt med att digitalisera och effektivisera genom nya arbetssätt och omstrukturering där det varit möjligt. Exempelvis via automatiseringen av faderskap/föräldraskapsprocessen som dock visar att manuell handläggning krävs även i fortsättningen i vissa typer av ärenden. Införandet av mottagningsfunktionen, ökat samarbetet med Väsby Direkt och införandet av ärendehanteringssystemet Artvise samt testperioden för det digitala föräldrastödet Samarbeta efter skilsmässa (SES) och alla förberedelser inför projektstarten Dialog utan dom år 2022.

7.3.1. Ekonomi/resursplanering

Nämnden har de tre senaste åren redovisat mindre underskott. Nämnden är tydlig med att de åtgärder som vidtagits inte är tillräckliga och att det krävs fler permanenta handläggartjänster och ökad budget till tolkkostnader för att nå en realistisk budget.

Nämnden anger i verksamhetsberättelsen att befintlig personalbudget inte täcker grundbemanningen. På grund av fortsatt stora ärendevolymer, allt utvecklingsarbete samt en pandemi, har det varit nödvändigt att ta in förstärkning i form av timanställt seniorstöd och konsulter. Verksamheten är underfinansierad..

7.4. Intern kontroll

Nämnden har en internkontrollplan för 2021 och har följt upp denna. De flesta områdena som följts upp är gröna. Mindre avvikelser noteras bl a vad gäller betalkort, representation och konferenser/kurser,

7.5. Rekommendationer

- Jämförelser vad gäller mål och måluppfyllelse med jämförbara kommuner bör eftersträvas i verksamhetsplaner och verksamhetsberättelser.
- Om nämnden anser att budgeten är underfinansierad bör ytterligare avstämningar ske med kommunstyrelsen och budgetberedning. Nämnden bör inte fatta beslut om underfinansierad budget.

7.6. Sammanfattande bedömning nämnden för familjerätt

Utifrån genomförd granskning under året bedömer vi sammanfattningsvis familjerättsnämnden enligt följande:

Rättvisande räkenskaper	Ej rättvisande	Ej helt rättvisande	Rättvisande
Intern kontroll	Ej tillräcklig	Acceptabel	Bra
Styrning och uppföljning	Ej tillräcklig	Acceptabel	Bra

Räkenskaperna bedöms vara rättvisande.

Den **interna kontrollen** visar mindre avvikelser som fortsatt behöver följas upp.

Måluppfyllelsen för verksamheten är god. Ett mindre underskott noteras 2021, liksom 2019 och 2020. **Styrning och uppföljning** bedöms sammantaget som acceptabel.

8. Bygg och miljönämnden

Nämnden är en myndighetsnämnd som ansvarar för bygglov, kart- och GIS. Nämnden ansvarar dessutom för prövning och tillsyn inom miljöskydd, hälsoskydd, smittskydd, livsmedel, alkohol/tobak, receptfria läkemedel, lotteriärenden, strandskydd samt vissa naturvårdsfrågor.

8.1. Genomförd granskning

Revisorerna har granskat miljönämnden bl.a. genom:

- Genomgång av verksamhetsplan
- Protokollsläsning
- Granskning av delårsbokslut
- Granskning av verksamhetsberättelse

Den 19 oktober 2021 har revisionen också haft ett möte med nämndens presidium och kontorsledning.

8.2. Fördjupad granskning av kompetensförsörjning

I granskningsrapport nr 9/2021 om kompetensförsörjningen, som främst är inriktad på kommunstyrelsen, lämnas också en rekommendation till nämnden, nämligen:

I syfte att möta nämndernas verksamhetsbehov på kort och lång sikt med kommunstyrelsens ansvar för kompetensförsörjning rekommenderas socialnämnden, bygg- och miljönämnden, omsorgsnämnden samt utbildningsnämnden att i samarbete med kommunstyrelsen följa upp kompetensförsörjningsarbetet och regelbundet ta fram kompetensbehovsprognoser.

8.3. Mål och uppdrag

Kommunfullmäktige beslutade i flerårsplan med budget 2021–2023 om övergripande mål som ska utgöra den gemensamma inriktningen för nämnder, styrelser och utskott

Av fullmäktiges budget framgår följande prioriterade verksamheter inom nämndens ansvarsområde.

- Ökad digitalisering.
- Att ha en utökad kontakt och samverkan med universitet och högskolor.
- Spåra och hantera läckage av PCB till Väsbyån/Oxundasjön.

Nämnden har fastställt mål i enlighet med den struktur och de perspektiv som beslutats av kommunfullmäktige.

8.4. Uppföljning

När det gäller uppdragen från fullmäktige så noterar vi att nämnden, i likhet med de senaste åren, har uppdraget att ”spåra och hantera läckage av PCB till Väsbyån/Oxundasjön. Vi har tidigare påtalat att nämnden inte själva kan genomföra detta uppdrag. Av verksamhetsberättelsen framgår att ” Föreningssituationen i Oxundasjön måste åtgärdas. I

verksamhetsberättelsen för 2021 framgår att det inom miljöavdelningen uppvisas ett resultat om 0,5 mkr. Resultatet härrörs från att arbetet med PCB-projekt (PCB-läckage från Oxundasjön till Mälaren) under året varit i en för avdelningen inte så aktiv fas, även om projektet fortgår enligt plan. Arbetet kommer dock öka i omfattning efter årsskiftet. Någon ytterligare information om vad som gjorts och tidplan framgår inte, vilket är en brist då området är ett av fåtal tydliga uppdrag som fullmäktige riktar till nämnden i sin budget. I 2020 års verksamhetsberättelse framgår att steg 1 i huvudstudie om totalt 4 st skulle vara klart i mars 2022.

När det gäller digitalisering i förhållande till såväl medarbetare som medborgare så pågår olika digitaliseringsinitiativ vilka beskrivs i verksamhetsberättelsen. I och med att uppdraget från fullmäktige är så pass ospecificerat så är det svårt att bedöma om ambitionsnivå och inriktning på digitaliseringsinitiativen är tillräckliga eller ej.

Nämndmål	Resultat 2021
Öka självfinansieringsgraden	●
Förbättrad vattenstatus	●
Bygg- och miljökontoret verkar inom sitt område för att bibehålla kommunens miljöcertifikat	●
Bygg- och miljökontoret verkar för en arbetsmarknad som gynnar lokal tillväxt	◆
Kunderna ska uppleva förbättrad service	●
Kontoret är en attraktiv arbetsplats med god psykosocial arbetsmiljö	◆
Öka Bygg- och miljökontorets attraktionskraft som arbetsgivare	●

Nämnden bedömer själv att man har en relativt god måluppfyllelse. Fem av sju områden bedöms vara uppfyllda (gröna) och två med mindre avvikelser (gula).

Antal inspektioner inom miljöavdelningens område gick ner 2020 pga pandemin till 587 st jämfört med budgeterade 700 st. År 2021 är antal inspektioner 800 st jämfört med budgeterade 700 st.

När det gäller att kontoret ska vara en attraktiv arbetsplats har nämnden inte helt uppnått sitt mål. Nämnden visar ett resultat på 65 för OSA (organisatorisk och social arbetsmiljö) jämfört med målet på 80. Resultatet är även en försämring mot såväl 2019 som 2020 års resultat. Pandemin tror vara en bakomliggande orsak till det försämrade resultatet. Hållbart medarbetarengagemang ligger kvar på tidigare nivåer runt 80 procent.

Nyckeltal	Resultat 2019	Resultat 2020	Resultat 2021	Mål 2021
Organisatorisk och social arbetsmiljö (OSA)	79	74	65	80
Hållbart medarbetarengagemang (HME)	79	78	81	80
Sjukfrånvaro av ordinarie arbetstid aggregerad	6,2%	5,1%	4,6%	

Det saknas generellt jämförelser av utfallet med länssnitt och riket, vilket är en brist.

8.4.1. Ekonomi/resursplanering

Nämnden redovisar ett överskott om 1,4 mkr (föregående år 1,6 mkr). Överskottet beror främst lägre personalkostnader än budgeterat. Konsultkostnaderna överskrider dock budget liksom föregående år. Största överskottet finns inom kontorsledningen med 0,9 mkr.

8.5. Intern kontroll

Internkontrollplanen följs upp i verksamhetsberättelsen.

I verksamhetsberättelsen noteras att nämnden brister i den interna kontrollen inom olika områden.

Flera områden som har noteringar om brister i den interna kontrolluppföljningen har haft det även föregående år. Nämnden bör vara mer uppmärksam på att följa upp områden där brister föreligger under flera år.

Ett område som noterades som bristfälligt 2020 var tidsregistrering. Även 2021 har detta område noterats vara bristfälligt. De åtgärder som presenterades i 2020 års internkontrollplan verkar inte ha fått avsedd effekt.

Områden med större avvikelser (röda) är kurser/konferenser och representation. Andra områden med avvikelser är exempelvis brist i kännedom om kommunens miljöpolicy och gallring av handlingar.

8.6. Rekommendationer

- Nämnden bör i ökad utsträckning använda sig av externa jämförelser vad gäller nyckeltal.
- För de specifika uppdrag som nämnden får från kommunfullmäktige i fullmäktiges årliga budget bör verksamhetsberättelsen tydligare ange hur uppdraget genomförs. Detta gäller t ex åtgärdande av PCB-läcka i Väsbyån/Oxundasjön.
- Nämnden behöver fokusera ytterligare på att säkerställa en tillräcklig bemanning och att verka för ökad attraktivitet som arbetsgivare.
- Nämnden bör löpande följa upp att åtgärder vidtas inom interkontrollområden med utfall som är rött och gult. Flera av områdena som brister har även visat på brister tidigare år.

8.7. Sammanfattande bedömning miljönämnden

Utifrån genomförd granskning under året bedömer vi sammanfattningsvis nämnden enligt följande:

Rättvisande räkenskaper	Ej rättvisande	Ej helt rättvisande	Rättvisande
Intern kontroll	Ej tillräcklig	Acceptabel	Bra
Styrning och uppföljning	Ej tillräcklig	Acceptabel	Bra

Sammantaget bedöms **räkenskaperna** vara rättvisande.

Nämnden har en internkontrollplan som har följts upp under året. Den **interna kontrollen** bedöms sammantaget som acceptabel. Det finns brister som behöver vara föremål för nämndens löpande uppföljning. Återkommande avvikelser inom olika områden bör vara föremål för än mer kontinuerlig uppföljning från nämndens sida.

Den interna **styrningen och uppföljningen** bedöms vara acceptabel. Måluppfyllelsen bör kompletteras med externa jämförelser. Vidare behöver åtgärdsplaner tas fram i ökad utsträckning när målnivåerna inte uppnås. Mot bakgrund av svårigheter att rekrytera personal inom vissa områden är det viktigt att nämnden även fortsatt fokuserar på att vara en attraktiv arbetsgivare.

Stockholm 1 mars 2022

Mikael Sjölander
Auktoriserad revisor
Certifierad kommunal revisor